

Základná škola s materskou školou
Podskalka 58, Humenné

Školský poriadok

Školský rok: 2024 / 2025

Vypracoval : Mgr. Norbert Koscelník

Obsah:

Čl. I Práva a povinnosti žiaka a jeho zákonného zástupcu

I. 1 Práva a povinnosti žiaka

I.1. 1 Žiak má právo

I.1.2 Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

I.1.3 Žiak je povinný

I. 2 Práva a povinnosti zákonného zástupcu

I.2.1 Zákonný zástupca má právo

I.2.2 Zákonný zástupca žiaka je povinný

Čl. II Výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole

II. a/ Dochádzka do školy, príchod a odchod zo školy

II. b/ Správanie sa na vyučovaní

II. c/ Povinnosti týždenníkov

II. d/ Začlenenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, spolupráca so špeciálnou základnou školou

II. e/ Správanie sa cez prestávku, mimo triedy

II. f/ Správanie sa žiakov mimo školy

Čl. III Starostlivosť o učebnice, pomôcky a majetok školy

Čl. IV Bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov, ochrana pred sociálno - patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím

Čl. V Výchovné opatrenia

Čl. VI Prevádzka a vnútorný režim školy a školského zariadenia

VI/ 1 Prehľad vyučovacích hodín a prestávok

VI/2 Vnútorná organizácia školy

VII Školský poriadok MŠ

Prílohy:

č.1 P o r i a d o k cvičnej kuchyne

č.2 P o r i a d o k pre učebňu výpočtovej techniky

č.3 Prevádzkové pokyny pre vyučovanie výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania

č.4 Poriadok ŠJ

č.5 Poriadok ŠKD

č.6 DEKLARÁCIA PRÁV DIEŤAŤA

č.7 DOHOVOR O PRÁVACH DIEŤAŤA

VIII Záverečné ustanovenia

V zmysle zákona Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj v zmysle Vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 223/2022.

Čl. I Práva a povinnosti žiaka a jeho zákonného zástupcu

I. 1 Práva a povinnosti žiaka

I.1. 1 Žiak má právo na

- 1.1.a/ rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu,
- 1.1.b/ bezplatné vzdelanie v základných školách a v stredných školách,
- 1.1.c/ vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom zákonom,
- 1.1.d/ individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom zákonom,
- 1.1.e/ bezplatné zapožičiavanie učebníc a učebných textov na povinné vyučovacie predmety,
- 1.1.f/ úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,
- 1.1.g/ poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- 1.1.h/ výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí,
- 1.1.i/ organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
- 1.1.j/ úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,
- 1.1.k/ na slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov v súlade so svojimi možnosťami, záujmami a záľubami v rozsahu ustanovenom vzdelávacím programom,
- 1.1.l/ na informácie týkajúce sa jeho osoby a jeho výchovno-vzdelávacích výsledkov,
- 1.1.m/ na individuálne vzdelávanie za podmienok ustanovených týmto zákonom podľa § 24.

I.1. 2 Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo

na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú,

- používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne učebnice a špeciálne didaktické a kompenzačné pomôcky; nepočujúcim žiakom sa zabezpečuje právo na vzdelávanie s použitím posunkovej reči nepočujúcich ako ich prirodzeného komunikačného prostriedku; nevidiacim žiakom sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie s použitím Braillovoho písma; žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou sa zabezpečuje právo na výchovu a vzdelávanie prostredníctvom náhradných spôsobov dorozumievania.

I.1.3 Žiak je povinný

- 1.3.a/ neobmedzovať svojím konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania,

- 1.3.b/ dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy alebo školského zariadenia,
- 1.3.c/ chrániť pred poškodením majetok školy alebo školského zariadenia a majetok, ktorý škola alebo školské zariadenie využíva na výchovu a vzdelávanie,
- 1.3.d/ chrániť pred poškodením učebnice, učebné texty a učebné pomôcky, ktoré im boli bezplatne zapožičané,
- 1.3.e/ pravidelne sa zúčastňovať na výchove a vzdelávaní a riadne sa vzdelávať
- 1.3.f/ konať tak, aby neohrozoval svoje zdravie a bezpečnosť, ako aj zdravie a bezpečnosť ďalších osôb zúčastňujúcich sa na výchove a vzdelávaní,
- 1.3.g/ ctiť si ľudskú dôstojnosť svojich spolužiakov a zamestnancov školy alebo školského zariadenia,
- 1.3.h/ rešpektovať pokyny zamestnancov školy alebo školského zariadenia, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a dobrými mravmi.

I. 2 Práva a povinnosti zákonného zástupcu

I.2.1 Zákonný zástupca má právo

- 2.1. a/ vybrať pre svoje dieťa školu alebo školské zariadenie, ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti; právo na slobodnú voľbu školy alebo školského zariadenia možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy,
- 2.1. b/ žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v škole alebo v školskom zariadení poskytovali žiakom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa zákona,
- 2.1. c/ oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy alebo školského zariadenia a školským poriadkom,
- 2.1. d/ byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa,
- 2.1. e/ na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa,
- 2.1. f/ zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy,
- 2.1. g/ vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu programu školy alebo školského zariadenia prostredníctvom orgánov školskej samosprávy /Rada školy/,
- 2.1. h/ byť volený do Rady školy, Rady rodičov,
- 2.1. i/ dať žiadosť o odklad začiatku povinnej školskej dochádzky svojho dieťaťa,
- 2.1. j/ dať žiadosť o integrovanie svojho dieťaťa,
- 2.1. k/ dať žiadosť o povolenie plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky,
- 2.1. l/ dať žiadosť o komisionálne preskúšanie svojho dieťaťa, ak má pochybnosti o správnosti hodnotenia v jednotlivých predmetoch na konci 1. a 2. polroka do troch dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie a byť prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy,
- 2.1. m/ dať žiadosť o oslobodenie od vyučovania v niektorom predmete na základe odborného posudku lekára,
- 2.1. n/ dať preskúmať súdom vydané konečné rozhodnutie,
- 2.1. o/ na riešenie podnetov, sťažností,
- 2.1. p/ dostať k nahliadnutiu písomné práce svojho dieťaťa,
- 2.1. q/ zúčastniť sa vyučovania po dohode s riaditeľom školy alebo s vyučujúcim,
- 2.1. r/ na vydanie potvrdenia o návšteve školy, odpisu vysvedčenia a pod.

2.2 Zákonný zástupca žiaka je povinný

2.2.a/ vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu na výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností,

2.2.b/ dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,

2.2.c/ dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovnovzdelávacie potreby,

2.2.d/ informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,

2.2.e/ nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne zavinil,

2.2.f/ prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky a dbať o to, aby dieťa dochádzalo do školy pravidelne a včas, ak mu nezabezpečí inú formu vzdelávania podľa zákona; dôvody neprítomnosti dieťaťa na výchove a vzdelávaní doloží dokladmi v súlade so školským poriadkom,

2.2.g/ ak sa dieťa alebo žiak nemôže zúčastniť na výchove a vzdelávaní v škole alebo v školskom zariadení, jeho zákonný zástupca je povinný oznámiť škole alebo školskému zariadeniu bez zbytočného odkladu príčinu jeho neprítomnosti. Za dôvod ospravedlniteľnej neprítomnosti dieťaťa alebo žiaka sa uznáva najmä choroba, prípadne lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy, mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky alebo náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov, mimoriadne udalosti v rodine alebo účasť žiaka na súťažiach,

2.2.h/ neprítomnosť žiaka, ktorá trvá najviac 5 po sebe nasledujúce vyučovacie dni, ospravedľňuje jeho zákonný zástupca; v osobitne odôvodnených prípadoch škola môže vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe dieťaťa alebo žiaka alebo iný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť jeho neprítomnosti. Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá dlhšie ako 5 po sebe nasledujúce vyučovacie dni, predloží žiak, jeho zákonný zástupca potvrdenie od lekára.

Čl. II Výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole

II.a/ Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo školského zákona musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého,

II.b/ Žiak nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv postihovaný za to, že podá na iného žiaka, pedagogického zamestnanca alebo iného zamestnanca školy sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania,

II.c/ Žiak, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného predpisu,

II.d/ Škola alebo školské zariadenie podľa tohto zákona nesmie žiaka postihovať alebo znevýhodňovať preto, že uplatňuje svoje práva podľa školského zákona,

II. a/ Dochádzka do školy, príchod a odchod zo školy

II.a/ 1 Žiak prichádza do školy včas, podľa rozvrhu hodín.

II.a/ 2 Žiaci majú prístup do šatní 15 minút pred začiatkom vyučovania. V šatni má každý žiak miesto pre topánky a vrchný odev. Všetky veci musí mať každý žiak vo vzornom poriadku uložené a označené. Ak si chce žiak obuv zobrať do triedy, musí byť vo vrecúšku.

II.a/ 3 Všetci žiaci sa prezývajú i na popoludňajšom vyučovaní. Prezuvky musia byť čisté, hygienicky neškodné a bezpečné. Ak má prezuvky so šnúrkami, tieto musia byť zaviazané.

II.a/ 4 Na svojom mieste je žiak na začiatku vyučovacej hodiny.

II.a/ 5 Mimo vyučovania sa v priestoroch školy a okolí zdržuje len v čase, keď to určí vyučujúci a je pod jeho priamym dozorom.

II.a/ 6 Žiak svoju neprítomnosť v škole zdokumentuje písomným dokladom od lekára alebo od rodiča v slovníku alebo žiackej knižke. Všetky ospravedlnenia neprítomnosti žiaka sa zaznamenávajú do slovníka alebo do žiackej knižky.

II.a/ 7 2x do mesiaca ospravedľňuje neprítomnosť maloletého dieťaťa alebo žiaka zo zdravotných dôvodov, ktorá trvá najviac **5** po sebe nasledujúce vyučovacie dni jeho zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia; vo výnimočných a osobitne odôvodnených prípadoch škola môže vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe dieťaťa alebo žiaka alebo iný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť jeho neprítomnosti. Ak neprítomnosť dieťaťa alebo žiaka z dôvodu ochorenia **trvá dlhšie ako 5 po sebe nasledujúce vyučovacie dni, predloží žiak alebo jeho zákonný zástupca potvrdenie od lekára.**

II.a/8 Ak nemôže žiak prísť do školy pre vopred známu príčinu, požiada o uvoľnenie triedneho učiteľa. Na jednotlivú vyučovaciu hodinu uvoľní žiaka príslušný učiteľ, na jeden deň triedny učiteľ, na viac dní na základe písomnej alebo ústnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka, riaditeľ školy.

II.a/ 9 Ak sa žiak nezúčastní vyučovania pre chorobu alebo nepredvídanú príčinu, zákonní zástupcovia žiaka sú povinní oznámiť tr. učiteľovi dôvod neprítomnosti žiaka do 24 hod. od začiatku neprítomnosti, a to ústne alebo písomne.

II.a/ 10 Každá neospravedlnená hodina sa oznamuje zákonným zástupcom žiaka.

Výchovné opatrenia za vymeškané neospravedlnené hodiny:

1 – 5

vymešk. neospravedlnených hodín, pokarhanie triednym učiteľom,

6 - 19

vymešk. neospravedlnených hodín, pokarhanie riaditeľom školy s návrhom na zhoršenú známku zo správania / 2 /, ohlásenie príslušnému odd. ÚPSVaR,

20 - 59

vymešk. neospravedlnených hodín, pokarhanie riaditeľom školy s návrhom na zhoršenú známku zo správania / 3 /, ohlásenie príslušnému odd. ÚPSVaR,

60 a viac

vymešk. neospravedlnených hodín, pokarhanie riaditeľom školy s návrhom na zhoršenú známku zo správania / 4 /, ohlásenie príslušnému oddeleniu MsÚ / odd. školstva, kultúry, športu a CR/.

II.a/11 Za ospravedlnené dôvody neprítomnosti v škole sa považuje choroba žiaka, mimoriadna udalosť v rodine, prípadne iné závažné okolnosti.

II.a/12 Žiak sa môže zúčastniť školských súťaží, výletov, exkurzií len s písomným súhlasom zákonného zástupcu, ktorý odovzdá pred akciou pedagogickému dozoru alebo triednemu učiteľovi.

II.a/13 Ak žiak nemohol vypracovať úlohy a pripraviť sa na vyučovanie, primeraným spôsobom sa ospravedlní na začiatku hodiny a učiteľ mu oznámi, dokedy má všetky úlohy splniť.

II.a/14 Po skončení vyučovania každý žiak pozbiera vo svojom okolí a lavici hrubú nečistotu, zanesie je do koša, vyloží stoličku. Zbalí si veci a nastúpi si. Pod vedením vyučujúceho žiaci v tichosti odchádzajú do šatne. Disciplinovane sa prezujú, prezlečú a opustia budovu a priestor školy.

II. a/15 V triede po skončení vyučovania ostávajú najdlhšie 10 minút týždenníci, aby dali triedu do poriadku podľa príkazov tried. učiteľa.

II.a/16 Žiak má možnosť prihlásiť sa do ŠKD /1.- 4. ročník /, na nepovinné predmety a záujmové krúžky, ktoré zriadila škola. Pre zaradených žiakov, ktorí dochádzajú do ŠKD, záujmových krúžkov je čiastočná úhrada poplatkov spojených s ich činnosťou povinná, mimo žiakov, ktorých zákon 245/2008 od týchto poplatkov oslobodzuje.

II b/ Správanie sa na vyučovaní

II.b. 1/ Vyučovacie hodiny v škole prebiehajú podľa rozvrhu hodín schváleného riaditeľom školy. Oboznámiť sa s rozvrhom môže zákonný zástupca v triede svojho dieťaťa, kde je rozvrh na príslušný školský rok umiestnený na stene.

II.b. 2/ Žiak je na vyučovaní pozorný, aktívny a tvorivý. Sedí disciplinovane, sústredene pracuje, nevyrušuje a nerozptyľuje pozornosť spolužiakov, udržuje si poriadok na svojom mieste, ktoré môže opustiť len s dovoľením učiteľa.

II.b. 3/ Ak chce žiak odpovedať alebo sa vyučujúceho na niečo spýtať, musí sa prihlásiť zdvihnutím ruky. Vyvolaný žiak si sadne na pokyn vyučujúceho.

II.b. 4/ Triedu, učebňu a ihrisko môže žiak opustiť len so súhlasom vyučujúceho. Školský areál počas vyučovania možno opustiť len v sprievode zákonného zástupcu alebo vyučujúceho.

II.b. 5/ Pomôcky potrebné na vyučovanie si žiak pripraví pred začiatkom vyučovacej hodiny. Po zazvonení ticho čaká na svojom mieste na príchod vyučujúceho.

II.b. 6/ Žiak nesmie falšovať známky v žiackej knižke či inom úradnom dokumente, zápisy a podpisy učiteľov, ani inak klamať a podvádzať.

II.b. 7/ Žiak je povinný nosiť na vyučovanie potrebné učebnice a pomôcky podľa rozvrhu hodín, prípadne podľa pokynov vyučujúceho. Nie je dovoľené nosiť do školy predmety, ktoré rozptyľujú pozornosť, predmety, ktoré sú zdraviu nebezpečné, väčšie sumy peňazí ako aj cenné veci, za ktoré škola nezodpovedá. V prípade, že si žiak opakovane bez závažnejšieho dôvodu neprinesie pomôcky alebo žiacku knižku na vyučovanie, môže mu byť udelené niektoré z výchovných opatrení alebo navrhnutá znížená známka zo správania.

II.b. 8/ Počas vyučovania / počas vyučovacích hodín a počas prestávok/ žiak nesmie používať mobilný telefón, mp3 prehrávače ani inú elektroniku. Ak si ich prinesie do školy, musí ich mať odložené v školskej taške. Použiť ich môže iba v odôvodnených prípadoch so súhlasom vyučujúceho, triedneho učiteľa, riaditeľa alebo jeho povereného zástupcu.

II.b. 9/ V osobných veciach sa žiak obracia na svojho triedneho učiteľa. V závažných prípadoch sa obracia na riaditeľa školy.

II.b. 10/ Žiak nepoužíva hrubé, vulgárne slová, neslušné výrazy. Spory so spolužiakmi nerieši šikanovaním ani bitkou. Ak tak bude konať, považuje sa to za hrubé porušenie školského poriadku.

II.b. 11/ Správanie žiakov musí byť vždy v súlade s pravidlami spoločenského správania. Pestujeme dobré medzilidské vzťahy so spolužiakmi. Starší majú byť mladším vzorom a nie zlým príkladom.

II.b. 12/ Žiaci sú povinní slušne a zdvorilo sa správať voči riaditeľovi školy, učiteľom, vychovávateľkám, všetkým zamestnancom i dospelým osobám, s ktorými sa stretnú v budove školy. Pri stretnutí ich slušne pozdravia /"Dobrý deň, dovidenia"/, pri rozhovore slušne oslovia /pán učiteľ, pani učiteľka, pani kuchárka a pod/.

II.b. 13/ Ak počas vyučovania vstúpi do triedy dospelá osoba, žiaci sa postavlia. Sadnú si na pokyn vyučujúceho učiteľa. Rovnako zdravlia pri odchode dospelé osoby z triedy. Na hodinách TSV, VYV, PVA, ako aj pri písomných prácach žiaci nevstávajú.

II.b. 14/ Do riaditeľne, zborovne žiaci nevstupujú, zaklopú a čakajú. Bez vážneho dôvodu neklopú na dvere zborovne a nevyvolávajú vyučujúcich.

II.b. 15/ Vyučovanie TSV:

a. Žiak úplne oslobodený od vyučovania TSV rozhodnutím riaditeľa školy na základe odporúčania odborného lekára sa nezúčastňuje hodín TSV. V tom čase má zodpovednosť za dieťa jeho zákonný zástupca. Toto rozhodnutie sa týka aj žiakov, ktorí sú uvoľnení dočasne na dlhšiu dobu /napr. alergici / na základe lekárskeho rozhodnutia.

b. Ak majú takíto žiaci hodinu TSV inú ako prvú či poslednú, pride si po nich zákonný zástupca a na tú jednu hodinu sa mu dieťa odovzdá. Na ďalšiu vyučovaciu hodinu je dieťa povinné prísť.

II.b. 16/ Na hodiny TSV sa žiak prezlieka do čistého cvičebného úboru podľa pokynov učiteľa TSV. Ak nemôže cvičiť zo zdravotných dôvodov týždeň a kratšie, prinesie ospravedlnenie od zákonných zástupcov v žiackej knižke. Ak nemôže cvičiť dlhšie, musí vyučujúcemu TSV predložiť potvrdenie od lekára.

II.b. 17/ Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca. Riaditeľ školy bezodkladne privolá

- a) zákonného zástupcu,
- b) zdravotnú pomoc,
- c) Policajný zbor.

II. c/ Povinnosti týždenníkov:

II.c. 1/ Za poriadok, čistotu a vetranie v triede zodpovedajú týždenníci, za nosenie pomôcok na vyučovaciu hodinu určení žiaci.

II.c. 2/ Týždenníci, ktorých mená zapisuje triedny učiteľ na začiatku týždňa do triednej knihy:

- zodpovedajú za čistotu v triede,
- starajú sa o disciplínu počas prestávok,
- kontrolujú prezúvanie žiakov,
- čistia tabuľu,
- pripravujú prachovku, špongiu,
- hlásia neprítomných žiakov,
- po skončení vyučovania skontrolujú uzavretie okien, dbajú o vyloženie stoličiek na školské lavice, o vyprázdnenie žiackych lavíc, zhasnutie svetiel, zatvorenie vody,
- ak sa do desiatich minút po začiatku hodiny nedostaví do triedy učiteľ, oznámia to v zborovni alebo v kancelárii.

II. d/ Začlenenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, spolupráca so špeciálnou základnou školou

II.d. 1/ Triedne kolektívy pomáhajú zdravotne znevýhodneným žiakom a žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia :

- fyzicky - presun v budove školy, v triede
- v učení a osobných problémoch

II.d. 2/ Triedni učitelia vedú triedne kolektívy k ochrane zdravotne znevýhodnených detí a vzájomnej pomoci.

II.d. 3/ Žiaci základnej školy sa správajú úctivo a priateľsky k žiakom špeciálnej

základnej školy, pomáhajú im podľa svojich možností a schopností pri presunoch a riešení iných problémov, v prípade potreby pomoci privolajú dospelých.

II.e/ Správanie sa cez prestávku, mimo triedy

II.e. 1/ Prestávky slúžia na oddych a na prípravu na nasledujúcu hodinu. Je zakázané naháňať a biť sa so spolužiakmi, vykláňať sa z okien, vyhadzovať papiere, odhadzovať odpadky na dlážku.

II.e. 2/ Cez veľkú prestávku žiaci konzumujú desiatu, oddychujú a riadi sa pokynmi učiteľa.

II.e. 3/ Žiaci sa bez sprievodu dospelého počas vyučovacieho procesu nesmú vzdialiť z areálu školy.

II.e. 4/ Ak žiaci nemajú odpoľudňajšie vyučovanie, nesmú popoludní vstupovať do školskej budovy.

II.e. 5/ Po skončení školskej akcie mimo budovy školy a v čase po ukončení vyučovania odchádzajú žiaci domov podľa toho, či majú podpísaný samostatný odchod domov, alebo nie. Ak nie, odprevádza ich asistent učiteľa. Žiaci, ktorí sa chodia naobedovať domov, vracajú sa na poobedňajšie vyučovanie, ŠKD, záujmové aktivity samostatne.

II. f Správanie sa žiakov mimo školy

II.f. 1/ Žiaci sú povinní slušne sa správať i v čase mimo vyučovania, počas voľných dní a počas školských prázdnin. K rodičom, súrodencom, priateľom i spolužiakom sa správajú slušne, zdvorilo, čestne.

II.f. 2/ Žiaci sú zdvorilí voči dospelým, najmä k chorým ľuďom, starším, telesne postihnutým, ženám, uvoľňujú im cestu a miesto v dopravných prostriedkoch. Chránia mladších spolužiakov a deti.

II.f. 3/ Na cestách, uliciach a križovatkách dodržiavajú dopravné predpisy. V meste sa riadia pokynmi príslušníkov policajného zboru, svetelnými a zvukovými signálmi.

II.f. 4/ V dopravných prostriedkoch uvoľňujú žiaci miesto starším ľuďom, ženám, chorým. Správajú sa slušne, nehlukne.

Čl. III Starostlivosť o učebnice, pomôcky a majetok školy

III/ 1 Triedny učiteľ vedie žiakov k šetreniu a k hospodárnemu zaobchádzaniu s učebnicami. Za svojvoľné poškodenie učebníc udelí triedny učiteľ žiakovi výchovné opatrenie.

III/ 2 Žiak každú učebnicu po prevzatí pod vedením triedneho učiteľa dôkladne prekontroluje. Zistené nedostatky, chýbajúce strany a pod. si žiak poznačí na zadnú stranu učebnice, a tr. učiteľ pravdivosť údajov potvrdí. Taktiež si tr. učiteľ poznačí poškodenie učebnice.

III/ 3 Žiaci sú povinní udržiavať triedy, šatne, chodby a ostatné priestory v škole i na nádvori v čistote a poriadku. Majetok školy treba šetriť. Je zakázané poškodzovať lavice, stoličky, tabuľu a ostatné zariadenie. Lavicu i stoličku žiak odovzdá na konci školského roka nepoškodenú vlastným pričinením triednemu učiteľovi. V prípade neúmyselného poškodenia /opotrebovaný materiál/ nahlási túto skutočnosť ihneď triednemu učiteľovi.

III/4 Žiaci musia šetriť pomôcky, učebnice, úradné dokumenty - napr. žiacku knižku. Nepoškodzujú steny, podlahovinu, neznečisťujú záchody, nerozhadzujú papiere a odpadky. Treba šetriť trávnik, kríky a ihrisko.

III/5 V prípade straty alebo poškodenia žiackej knižky, ktorá slúži ako komunikačný

prostriedok so zákonným zástupcom žiaka, si žiak najneskôr do týždňa od straty alebo poškodenia zakúpi novú žiacku knižku z vlastných zdrojov.

III/6 Žiakom nie je dovolené nazerať do klasifikačných záznamov, triednych kníh a inej pedagogickej dokumentácie bez súhlasu triedneho učiteľa.

III/7 Ak majú žiaci prikrytú svoju lavicu obrusom alebo iným vymeniteľným povrchom, sú povinní udržiavať ho v čistote, nepopísaný. Pri znečistení tohto povrchu sú žiaci povinní ho čo najskôr uviesť do pôvodného stavu. Nedovoľuje sa akýmkoľvek spôsobom poškodzovať vymeniteľný povrch ani na lavici iného žiaka.

III/8 Ak žiak úmyselne alebo z nedbanlivosti poškodí školský majetok alebo pomôcku jeho zákonní zástupcovia sú povinní túto škodu odstrániť alebo uhradiť v primeranej výške.

III/9 Ak žiak zistí stratu, krádež alebo poškodenie svojich osobných vecí, je povinný túto skutočnosť okamžite ohlásiť tr. učiteľovi alebo ktorémukoľvek vyučujúcemu.

III/10 Manipulovať s oknami, žalúziami, svetelnými vypínačmi a audiovizuálnymi prístrojmi môžu žiaci len so súhlasom a pod dozorom učiteľa.

Čl. IV Bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov, ochrana pred sociálno - patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím.

IV/1 Žiak je povinný udržiavať svoje oblečenie, telo i zovňajšok v čistote, do školy nosiť hygienické vrecúško, vreckovku, dbať na základné hygienické pravidlá.

IV/2 Do školy prichádza žiak vhodne a čisto upravený, bez výstredností v úprave svojho zovňajšku. Zachováva striedmosť v obliekaní.

IV/3 Na hodiny Pv,Tv,Vv si žiaci nosia predpísaný úbor a pomôcky. V prípade opakovaného nenosenia úboru žiak bude najmä z hľadiska bezpečnosti vylúčený z činnosti na vyučovacej hodine a bude mu uložené výchovné opatrenie.

IV/4 V taškách i v laviciach musí byť poriadok a čistota.

IV/5 Čistotu žiak dodržiava aj pri používaní hygienických zariadení.

IV/6 Ak žiak pracuje s ostrými nástrojmi či pomôckami /kružidlo, pravítko, štetec, ceruzky, nástroje v dielni/ musí sedieť na svojom mieste a nemôže sa s nimi pohybovať po miestnosti.

IV/7 Žiak nemanipuluje so zásuvkami, didaktickú techniku obsluhuje len vyučujúci.

Počítač zapína žiak len po vyzvaní pedagógom.

IV/8 V prípade akejkolvek mimoriadnej udalosti či havárie sa žiak riadi pokynmi vyučujúceho a pokynmi riaditeľa školy.

IV/ 9 V školskom areáli i mimo neho sa našim žiakom prísne zakazuje propagovať, prechovávať a užívať návykové látky - drogy, fajčiť, požívať alkoholické nápoje /aj pivo/ v škole i mimo nej. V prípade porušenia tohto zákazu si škola vyhradzuje právo zníženia známky zo správania, aj keď toto porušenie nenastalo v areáli školy.

IV/ 10 Žiak je povinný dodržiavať bezpečnostné predpisy v laboratóriách, na školskom pozemku, v telocvični a v odbor. učebniach tak, ako ich ukladá tento školský poriadok v prílohách.

IV/ 11 Akékoľvek poranenie alebo úraz vzniknutý v škole musí žiak, tr. učiteľ, dozorkonajúci učiteľ alebo iný svedok **okamžite** hlásiť učiteľovi alebo riaditeľovi školy.

IV/12 V prípade nevhodného správania sa žiaka voči inému žiakovi, slovné napádanie, osočovanie žiaka alebo jeho rodičov či iných rodinných príslušníkov, posmievanie sa, fyzické či psychické ubližovanie, vydieranie akéhokoľvek druhu či diskrimináciu je povinný každý žiak nahlásiť triednemu učiteľovi, výchovnému poradcovi alebo riaditeľovi školy. Ten, kto sa dopúšťa takýchto prejavov, okrem postihu zníženou známku zo správania bude stíhaný i políciou za trestný čin šikanovania a diskriminácie.

IV/13 Žiakom sa prísne zakazuje propagovanie /kreslenie, znázorňovanie, nosenie, ústne propagovanie, propagácia hudby a obrázkov s daným obsahom/ symbolov podporujúcich rasovú neznášanlivosť, extrémizmus, šovinizmus, vulgárnych a hanlivých znakov či slov.

Čl. V Výchovné opatrenia

V/ 1 **Pochvaly** a iné ocenenia sa udeľujú za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin, za dlhodobú úspešnú prácu pre kolektív. Pochvaly sa udeľujú ústne alebo písomne pred kolektívom triedy alebo školy. V osobitne odôvodnených prípadoch môže udeliť pochvalu žiakovi zástupca zriaďovateľa, či orgán verejnej správy.

V/2 Škola udeľuje:

- ☐ ústnu pochvalu od vyučujúceho
- ☐ písomnú pochvalu od vyučujúceho do Poznámok k práci žiakov v klasifikačnom zázname
- ☐ písomnú pochvalu od vyučujúceho do žiackej knižky žiaka
- ☐ písomnú pochvalu od triedneho učiteľa so zápisom do katalógového listu žiaka
- ☐ písomnú pochvalu od riaditeľa školy so zápisom do katalógového listu žiaka
- ☐ pochvalu od riaditeľa školy vo forme vecného daru so zápisom do katalógového listu žiaka
- ☐ Najlepších žiakov navrhuje riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade na ocenenie u primátora mesta.

V/3 Opatrenia na posilnenie disciplíny

ukladajú sa žiakom okamžite po porušení školského poriadku. Každému opatreniu predchádza objektívne prešetrenie previnenia a poklesku. Podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z týchto opatrení:

- ☐ zápis do poznámok k práci žiakov do klasifikačného záznamu
- ☐ zápis do žiackej knižky
- ☐ napomenutie od tr. učiteľa pred kolektívom triedy
- ☐ písomné pokarhanie od tr. učiteľa so zápisom v katalógovom liste žiaka /udeľuje triedny učiteľ po prerokovaní v pedagogickej rade so súhlasom riaditeľa školy/
- ☐ písomné pokarhanie od riaditeľa školy so zápisom v katalógovom liste žiaka /udeľuje riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade/

V/4 Zákonný zástupca má právo byť informovaný o udelení výchovných opatrení svojmu dieťaťu. Pochvala a pokarhanie od tr. učiteľa a pochvala a pokarhanie od riaditeľa školy sa udeľuje na tlačivách, ktoré sa zasielajú v jednom exemplári zákonným zástupcom, druhý sa zakladá do evidencie v ZŠ. Na základe posúdenia účinnosti týchto výchovných opatrení alebo opakovania priestupkov /a teda podľa počtu a druhu pokarhaní/ pedagogická rada zhodnotí správanie sa žiaka za uplynulý polrok a navrhne žiakovi známku zo správania.

Čl. VI Prevádzka a vnútorný režim školy

VI/ 1 Prehľad vyučovacích hodín a prestávok

Hodina	Prestávka
1. 8,00 - 8,45	8,45 - 8,55
2. 8,55 - 9,40	9,40 - 9,55
3. 9,55 - 10,40	10,40 - 10,50
4. 10,50 - 11,35	11,35 - 11,45
5. 11,45 - 12,30	12,30 - 12,40
6. 12,40 - 13,25	13,25 - 13,35
7. 13,35 - 14,20	

VI/2 Vnútorná organizácia školy

2/1 Vyučovanie sa uskutočňuje v budove ZŠ s MŠ:

2/2 Začiatok vyučovania, ukončenie vyučovania:

MŠ - 7,00 - 15,00

ZŠ - 8,00 - 15,45

2/3 Vstup do budovy:

Žiaci po príchode do školy čakajú pod dozorom pred vestibulom do 7.30 hod., kedy môžu disciplinovane vojsť, prezúvať sa, odkladať oblečenie do skriniek a vchádzať do svojich tried.

2/4 Všeobecné ustanovenia

Po skončení vyučovania učiteľ, ktorý má v triede poslednú vyučovaciu hodinu, zodpovedá za poriadok v triede, vyložené stoličky, vyzbieranie väčšieho odpadu, disciplinovaný nástup žiakov a spoločné opustenie priestorov pod vedením vyučujúceho do šatní.

d/ Hlavný vchod do budov školy je uzamknutý. Vstup je možný po zaklopaní na dvere budovy.

e/ V budovách sa nesmú zdržiavať rodičia, mimo dohovorených schôdzok s vyučujúcimi, či vstupovať do jedálne.

- Výlet alebo exkurzia sa organizuje na základe plánu práce školy najviac na jeden deň s prihliadnutím na bezpečnostné, hygienické a fyziologické potreby detí a so zabezpečením teplého obeda pre deti. Pred uskutočnením výletu alebo exkurzie pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom organizačne zabezpečí prípravu a priebeh výletu alebo exkurzie vrátane poučenia zúčastnených osôb a detí o bezpečnosti a ochrane zdravia. O tom vyhotoví písomný záznam, ktorý potvrdia všetky dospelé zúčastnené osoby svojím podpisom.

Ak sa výlet alebo exkurzia organizuje na viac dní a nocí je potrebný súhlas riaditeľa, podpísaný informatívny súhlas zákonného zástupcu a oznámenie zriaďovateľovi.

VII Školský poriadok pre materskú školu

Školský poriadok materskej školy je vypracovaný v zmysle zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní, vyhlášky 541/2021 Z.z., zákona 596/2004 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve s prihliadnutím na špecifické podmienky MŠ.

1.CHARAKTERISTIKA MATERSKEJ ŠKOLY

MŠ je dvojtriedna. Poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od 3 –6 rokov a deťom, ktoré opakujú plnenie povinného predškolského vzdelávania . MŠ poskytuje aj možnosť poldenného pobytu. Materská škola je umiestnená v samostatnej budove. Do budovy MŠ sa vchádza bezbariérovým vstupom. MŠ je škola všeobecného zamerania. V záujme naplnenia práva výchovy a vzdelávania, vedenie materskej školy zabezpečí vnútorný chod materskej školy a podmienky pre optimálne medziľudské vzťahy tak, aby bol čas strávený v materskej škole efektívne využitý z hľadiska výchovy a vzdelávania a aby bol aj časom príjemne stráveným rovnako deťmi ako aj učiteľmi.

Materská škola bude dôsledne dbať na dodržiavanie záväzných právnych noriem, ako sú Deklarácia práv dieťaťa, Listina základných práv a slobôd ako aj iné platné dokumenty vo vzťahu k deťom, učiteľom i ostatným zamestnancom školy. Z uvedeného dôvodu sa ustanovuje tento Školský poriadok školy, ktorý sa opiera o platnú legislatívu Ministerstva školstva SR. Je to súhrn noriem, zásad a pravidiel spolužitia celého kolektívu detí, pedagogických a ostatných zamestnancov školy.

Uplatňovanie školského poriadku školy v každodennom živote školy je prejavom uvedomelého vzťahu k práci v škole a k plneniu svojich povinností.

2. PRÁVA DIEŤAŤA (1)

Dieťa má právo na

- rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu,
 - bezplatné vzdelanie pre päťročné deti pred začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky v materských školách,
 - vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom zákonom,
 - individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom zákonom,
 - úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,
 - poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
 - výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí,
 - organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
 - úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,
 - na informácie týkajúce sa jeho osoby a jeho výchovno-vzdelávacích výsledkov,
 - na individuálne vzdelávanie za podmienok ustanovených zákonom 245/2008, § 28b, ods. 2.
- Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú. Dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne učebnice a špeciálne didaktické a kompenzačné pomôcky;

(2) Dieťa je povinné

- neobmedzovať svojím konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania,
- dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy,
- chrániť pred poškodením majetok školy a majetok, ktorý škola alebo školské zariadenie využíva na výchovu a vzdelávanie,
- konať tak, aby neohrozoval svoje zdravie a bezpečnosť, ako aj zdravie a bezpečnosť ďalších osôb zúčastňujúcich sa na výchove a vzdelávaní,
- ctiť si ľudskú dôstojnosť svojich kamarátov a zamestnancov materskej školy,
- rešpektovať pokyny zamestnancov materskej školy, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a dobrými mravmi.

3) Zákonný zástupca dieťaťa má právo

- vybrať pre svoje dieťa materskú školu, ktorá poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúcu schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti; právo na slobodnú voľbu materskej školy možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy,
- žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v materskej škole poskytovali deťom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa zákona,
- oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom materskej školy, školským poriadkom,
- byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa, na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa, zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy na edukačných aktivitách určených ročným plánom školy,
- vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu programu materskej školy.

(4) Zákonný zástupca dieťaťa je povinný

- vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu na výchovu a vzdelávanie v materskej škole
- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,
 - dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovno - vzdelávacie potreby,
 - informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
 - prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky,
 - **predložiť škole lekárske potvrdenie, ak neprítomnosť dieťaťa z dôvodu ochorenia trvá dlhšie ako 7 po sebe nasledujúcich dní.**

3. PREVÁDZKA MATERSKEJ ŠKOLY

Materská škola je v prevádzke v pracovných dňoch v čase od 7,00 hod. – 15,00 hod. Prevádzka Materskej školy bola prerokovaná a odsúhlasená. V čase letných prázdnin môže byť prevádzka MŠ prerušená. V tomto období v MŠ vykonávajú prevádzkoví zamestnanci upratovanie a dezinfekciu priestorov. Pedagogickí zamestnanci a ostatní zamestnanci čerpajú dovolenku podľa plánu dovoleniek. Prerušenie prevádzky oznámi riaditeľ ZŠ s MŠ zriaďovateľovi.

4. PODMIENKY PRIJATIA A DOCHÁDZKY DIEŤATA DO MŠ

1. Zápis a prijatie detí do Materskej školy Prijímanie na predprimárne vzdelávanie - / Školský zákon č. 245/2008, § 59/.

Na predprimárne vzdelávanie v materských školách sa prijíma spravidla dieťa od troch do šiestich rokov jeho veku, výnimočne možno prijať od dvoch rokov veku. Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa, ktoré dovŕšilo šiesty rok veku a ktorému bol odložený začiatok plnenia povinnej školskej dochádzky alebo mu bolo odložené plnenie povinnej školskej dochádzky.

2. Na predprimárne vzdelávanie sa prednostne prijíma dieťa, ktoré dovŕšilo piaty rok veku, dieťa s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky a dieťa s dodatočne odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky.

3. Riaditeľ materskej školy po dohode so zriaďovateľom určí miesto a termín na podávanie žiadosti na prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie pre nasledujúci školský rok a podmienky na prijatie zverejní v mieste sídla materskej školy obvyklým spôsobom.

4. Riaditeľ materskej školy rozhoduje o prijatí dieťaťa na predprimárne vzdelávanie

5. O prijatí dieťaťa so zdravotným postihnutím rozhoduje riaditeľ materskej školy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a vyjadrení všeobecného lekára pre deti a dorast, ak ide o dieťa so zmyslovým a telesným postihnutím, vyjadrením príslušného odborného lekára.

6. Do materskej školy pri zdravotníckom zariadení prijíma riaditeľ materskej školy dieťa, ktoré nastúpilo na liečbu, liečebný pobyt na základe odporúčania jeho ošetrojúceho lekára.

7. Dieťa môže byť prijaté na predprimárne vzdelávanie aj v priebehu školského roka.

Podmienky prijímania detí do materskej školy. Deti sa do MŠ prijímajú k začiatku školského roka v mesiaci máj alebo v priebehu školského roka, ak je voľná kapacita zariadenia. Pri prijímaní detí do MŠ sa zverejní termín zápisu spravidla od 1. mája – 31. mája príslušného kalendárneho roka na webovej stránke školy a na hlavnom vchode budovy.

Prednostne sa prijímajú deti pokračujúce v povinnom predprimárnom vzdelávaní a deti, ktoré budú plniť povinné predprimárne vzdelávanie. Prihlášku rodič obdrží u riaditeľa MŠ. Po jej vyplnení k nej rodič prikladá potvrdenie o zdravotnom stave dieťaťa a lekárske potvrdenie o povinnom očkovaní dieťaťa.

Odporúčania o pokračovaní povinného predprimárneho vzdelávania predloží rodič riaditeľovi spravidla do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

Pokiaľ rodič do tohto termínu odporúčania neobdržal, upozorní MŠ na možnosť pokračovania povinného predprimárneho vzdelávania za účelom rezervovania miesta v MŠ.

Rodič zdravotne postihnutého dieťaťa predloží spolu s prihláškou a uvedenými dokladmi o zdravotnom stave aj vyjadrenie pediatra o možnosti integrácie dieťaťa.

K tejto problematike predloží aj vyjadrenie špeciálneho pedagóga a psychológa, ktorí vo svojom posudku spracujú odporúčanie na zníženie počtu detí v triede vzhľadom na charakter postihnutia.

Písomné rozhodnutie o prijatí, resp. neprijatí dieťaťa do MŠ k začiatku školského roka dostane rodič najneskôr do 30. júna príslušného kalendárneho roku. V prípade prijímania v priebehu školského roka do 30 dní odo dňa podania prihlášky.

Prijatie zdravého alebo postihnutého dieťaťa môže predchádzať adaptačný alebo diagnostický pobyt dieťaťa po dohode s prihliadnutím na individuálne osobitosti dieťaťa. V prípade zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa a v záujme jeho zdravého vývinu môže riaditeľka po prerokovaní s rodičom alebo na základe jeho písomnej žiadosti rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do MŠ na dohodnutý čas alebo o ukončení tejto dochádzky.

2. Dochádzka detí do materskej školy

Rodič privádza dieťa do MŠ od 7,00 do 7,45 hod. Prevezme do 15,00 hod. Spôsob dochádzky a spôsob jeho stravovania dohodne rodič s riaditeľom alebo triednou učiteľkou MŠ.

V prípade dochádzky dieťaťa v priebehu dňa dohodne rodič čas jeho príchodu a spôsob stravovania tak, aby nenarušil priebeh činnosti ostatných detí.

Prevzatie dieťaťa môže pedagogický zamestnanec odmietnuť ak zistí, že jeho zdravotný stav nie je vhodný na prijatie do MŠ.

Neprítomnosť dieťaťa a odhlásenie zo stravy oznámi rodič vopred, najneskôr do 8,00 hod. v deň neprítomnosti dieťaťa. Ak sa tak nestane, uhradí plnú stravnú jednotku, ktorú dieťa obvykle odoberá.

Dôvod neprítomnosti dieťaťa rodič bezodkladne oznámi triednemu učiteľovi, ako aj predpokladaný čas jeho neprítomnosti. Ak je neprítomnosť dlhšia ako po sebe nasledujúcich 30 dní, oznámi riaditeľovi dôvod neprítomnosti písomne, pričom pri opätovnom nástupe dieťaťa do MŠ predloží písomné vyhlásenie o bezinfekčnosti prostredia, zdravotnej a hygienickej spôsobilosti dieťaťa..

Ak rodič do 30-tich dní neoznámi riaditeľovi dôvod neprítomnosti dieťaťa alebo závažným spôsobom opakovane poruší vnútorný poriadok MŠ, riaditeľ po predchádzajúcom upozornení rodiča môže rozhodnúť o ukončení dochádzky dieťaťa do predškolského zariadenia, pre ktoré nie je predprimárne vzdelávanie povinné.

3. Úhrada príspevkov za dochádzku

Na čiastočnú úhradu neinvestičných výdavkov MŠ prispieva rodič alebo iná osoba, ktorá má voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť. Výšku príspevku – mesačne na jedno dieťa určil zriaďovateľ – Mesto Humenné.

Príspevok v materskej škole sa neuhrádza za dieťa podľa Zákona č. 245/2008 – Školský zákon :

- ktoré má jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky,
- ak zákonný zástupca dieťaťa predloží riaditeľovi materskej školy doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevok k dávke v hmotnej núdzi,
- ktoré je umiestnené v zariadení na základe rozhodnutia súdu. Príspevok v materskej škole sa neuhrádza za dieťa:
- ktoré má prerušenú dochádzku do materskej školy na viac ako tridsať po sebe nasledujúcich kalendárnych dní z dôvodu choroby alebo rodinných dôvodov preukázateľným

spôsobom,

- ktoré nedochádzalo do materskej školy v čase školských prázdnin alebo bola prerušená prevádzka materskej školy zapríčinená zriaďovateľom alebo inými závažnými dôvodmi, v týchto prípadoch uhrádza zákonný zástupca pomernú časť určeného príspevku. Okrem tohto príspevku je rodič povinný uhradiť príspevok za stravovanie dieťaťa, pokiaľ sa v MŠ stravuje.

Poplatky sa uhrádzajú v čase do 5. dňa v mesiaci za náklady spojené s hmotným zabezpečením a do 10. dňa v mesiaci za stravu.

V prípade, že rodič neuhradí uvedené poplatky v stanovenom termíne, riaditeľ MŠ môže po predchádzajúcom upozornení rodiča rozhodnúť o ukončení dochádzky dieťaťa do predškolského zariadenia.

5. VNÚTORNÁ ORGANIZÁCIA MATERSKEJ ŠKOLY

1. Organizácia tried a vekové zloženie detí

1. trieda detí, sú v nej 5 - 6 ročné deti – počet detí– 21

2. trieda detí, sú v nej 3 - 6 ročné deti – počet detí– 19

2. Prevádzka tried, schádzanie a rozchádzanie detí

V čase od 7,00 hod. do 8.00 hod. sa deti schádzajú v jednej triede.

Od 8,15 – 8,45 hod. Desiata.

Od 8,45 – 10,45 hod. Výchovo – vzdelávacia činnosť / interiér, exteriér školy /.

Od 10,45 – 11,30 hod. obed.

Od 11,30 -13,00 hod. sú deti v spoločnej spálni.

Od 13.00 hod. do 13.15 hod. sú pri olovrante v školskej jedálni .

Od 13,15 hod. do 15,00 hod. Výchovo – vzdelávacia činnosť / interiér, exteriér školy /.

3. Preberanie a vyberaní deti

Dieťa od rodičov preberá učiteľka, ktorá zaň zodpovedá od jeho prevzatia až do odovzdania rodičovi, / inej splnomocnenej osobe/ alebo učiteľke, ktorá ju v práci strieda.

Preberanie deti medzi učiteľkami v čase schádzania a rozchádzania je možné len písomne na základe aktuálneho zoznamu detí s podpisom preberajúcej a zodpovedajúcej učiteľky.

V prípade, že odchádza s neplnoletými deťmi je potrebné od rodičov splnomocnenie s podpismi rodičov. Učiteľka neodovzdáva dieťa neznámej osobe alebo osobe súdom nestanovenej.

4. Organizácia v umyvárni

Deti majú spoločnú umýváreň. Za pravidelnú výmenu uterákov, suchú podlahu a hygienu umývárne zodpovedá upratovačka.

Deti sa v umyvárni zdržujú len za prítomnosti učiteľky, ktorá ich učí základným hygienickým návykom a sebaobsluže. Za celkovú organizáciu pobytu detí v umyvárni, uzatvorenie vody, spláchnutie WC a dodržiavanie základných hygienických a bezpečnostných predpisov zodpovedá učiteľka príslušnej triedy.

5. Organizácia v šatni

Do šatne majú prístup rodičia. Pri prezliekaní a odkladaní vecí do skriniek vedú rodičia v spolupráci s učiteľkami detí k samostatnosti a poriadkumilovnosti.

Za poriadok v skrinkách a estetickú úpravu šatne zodpovedá učiteľka príslušnej triedy, za hygienu upratovačka.

6. Organizácia v jedálni

Jedlo sa podáva v čase od 10,45 hod. – 11,30 hod.

Za kvalitu a predpísané množstvo stravy, hygienu a kultúru stolovania zodpovedá rozdeľovačka stravy vo výdajnej školskej jedálni. Prípadné problémy a nezrovnalosti rieši s vedúcou školskej jedálne, od ktorej sa dováža strava.

Ďalej zabezpečuje zisťovanie počtu stravníkov a pitný režim. Za organizáciu a výchovný proces v jedálni zodpovedajú triedni učitelia a učiteľky MŠ.

Učiteľky vedú deti k osvojovaniu si základných návykov kultúrnej stolovania, v maximálnej miere pritom uplatňujú individuálny prístup k deťom. Počas jedla učiteľky nenásilne usmerňujú, podľa želania rodičov aj prikrmujú deti. Nenútiť ich jesť.

Deti 3-4 ročné používajú pri jedle lyžicu, v druhom polroku aj vidličku. Staršie deti používajú celý príbor.

7. Pobyt vonku

Počas pobytu vonku je učiteľka povinná zabezpečiť deťom plnohodnotnú organizovanú činnosť, venuje deťom zvýšenú pozornosť, dodržiava požiadavky bezpečnosti a ochrany ich zdravia, v zmysle príslušných všeobecných záväzných právnych predpisov a pokynov riaditeľky MŠ.

8. Organizácia v spálni

Počas popoludňajšieho oddychu v spálni dbá učiteľka na primerané oblečenie detí (pyžamo). Zabezpečí pravidelné vetranie spálne, ktoré neohrozí zdravie detí. Od odpočívajúcich detí neodchádza, individuálne pristupuje k deťom, ktoré nepociťujú potrebu spánku.

6. STAROSTLIVOSŤ A HYGIENA, ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ DETÍ

V starostlivosti o zdravie, hygienu a bezpečnosť detí zamestnankyne materskej školy sa riadia všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä §7 vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 541/2021 o materskej škole, §132 až 135 a §170 až 175 Zákonníka práce, zákonom Národnej rady SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, § 422 Občianskeho zákonníka, zákonom Národnej rady SR č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, Zákonom NR SR 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve, pracovným poriadkom, prevádzkovým poriadkom a internými pokynmi ZŠ s MŠ.

- zabezpečiť všestrannú starostlivosť o deti počas dňa, nenechať ich ani na chvíľu samé ani počas spánku
- vyhýbať sa vychádzkam do neznámeho terénu. Na vychádzku sú učiteľky povinné brať zdravotnú tašku prvej pomoci
- vychádzku uskutočňovať vždy za prítomnosti dvoch zamestnancov

- dôsledne dbať, aby deti neprišli do styku s predmetmi, s ktorými by sa mohli poraniť resp. si poškodiť zdravie (ostré predmety, čistiace prostriedky a pod.).
- učiteľka plne zodpovedá za jej zverené deti do času, pokiaľ ich odovzdá ďalšej zamestnankyni, rodičom, resp. nimi poverenej osobe na základe splnomocnenia. Mali by to byť dospelé osoby, ktoré sú potom za dieťa právne zodpovedné a nesmú byť pod vplyvom alkoholu .

Týmto úkonom môžu rodičia splnomocniť aj svoje ďalšie deti, nie však mladšie ako 10 rokov, no zodpovednosť v plnej miere preberajú na seba.

- výlet, alebo exkurzia sa organizuje na základe plánu práce školy, najviac na jeden deň s prihladením na bezpečnostné, hygienické a fyziologické potreby detí a so zabezpečením teplého obeda pre deti.

Organizačnú prípravu zabezpečí poverený pedagogický zamestnanec o priebehu aktivít a poučení zúčastnených osôb a detí vyhotoví písomný záznam, ktorý potvrdia všetky dospelé zúčastnené osoby svojim podpisom Vyhláška č.308/2009 Z.z. § 7 odsek 9 znie:

- Výlet alebo exkurzia sa organizuje na základe plánu práce školy najviac na jeden deň s prihladením na bezpečnostné, hygienické a fyziologické potreby detí a so zabezpečením teplého obeda pre deti. Pred uskutočnením výletu alebo exkurzie pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom organizačne zabezpečí prípravu a priebeh výletu alebo exkurzie vrátane poučenia zúčastnených osôb a detí o bezpečnosti a ochrane zdravia. O tom vyhotoví písomný záznam, ktorý potvrdia všetky dospelé zúčastnené osoby svojím podpisom. Ak sa výlet alebo exkurzia organizuje na viac dní a nocí je potrebný súhlas riaditeľa, podpísaný informatívny súhlas zákonného zástupcu a oznámenie zriaďovateľovi .

Na výlet a exkurziu s deťmi predškolského veku možno použiť aj verejnú dopravu na základe informovaného súhlasu zákonného zástupcu.

Bezpečnosť a ochrana zdravia vo výchove a vzdelávaní

Školy a školské zariadenia sú pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinné:

- a) prihliadať na základné fyziologické potreby detí a žiakov,
- b) vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálnopatologickým javom,
- c) zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,
- d) poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,
- e) viesť evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoví záznam o školskom úraze.

7. OCHRANA SPOLOČNÉHO A OSOBNÉHO MAJETKU

Vchod do MŠ je zaistený bezpečnostnými zámkami. Kľúč od budovy vlastní riad. ZŠ s MŠ, ped. zamestnanci a školníčka.

V priebehu prevádzky MŠ je budova uzamknutá. V budove MŠ je bez sprievodu zamestnanca MŠ zakázaný akýkoľvek pohyb cudzej osoby.

Vetranie miestnosti sa uskutočňuje len v prítomnosti zamestnanca MŠ. Pri odchode z triedy je učiteľka povinná prekontrolovať uzatvorenie okien Po skončení prevádzky MŠ je učiteľka

povinná odložiť didaktickú techniku na uzamykateľné, vopred určené miesto a uzamknúť všetky priestory MŠ.

Jednotliví zamestnanci zodpovedajú za inventár v rozsahu uvedenom v zmluve o hmotnej zodpovednosti, ktorá je so zamestnancami uzatvorená písomne. Ďalšie práva a povinnosti súvisiace s ochranou majetku si zamestnanci plnia v zmysle pracovnej náplne. Osobné veci si zamestnanci MŠ odkladajú na určené miesto.

Po ukončení prevádzky MŠ všetky priestory skontroluje a uzamyká posledná odchádzajúca učiteľka.

8. SPOLUPRÁCA S RODIČMI

Spolupráca sa uskutočňuje formou informatívneho pohovoru s triednou učiteľkou, konzultáciou s riaditeľkou a účasťou rodičov na rodičovských združeniach a iných akciách usporadúvaných školou.

Spolupráca je uskutočňovaná aj individuálne pri príchode a odchode detí zo zariadenia, taktiež formou schôdzí RZ, triednych aktívov, alebo prostredníctvom oznamov v šatni.

Učiteľky a rodičia sa vzájomne informujú o dieťati. . **Neprítomnosť žiaka zo zdravotných dôvodov, ktorá trvá najviac 7 po sebe nasledujúce vyučovacie dni, ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, najviac však 2x do mesiaca. V osobitne odôvodnených prípadoch škola môže vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe dieťaťa alebo žiaka alebo iný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť jeho neprítomnosti. Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá dlhšie ako 7 po sebe nasledujúce vyučovacie dni, predloží žiak alebo jeho zákonný zástupca potvrdenie od lekára.**

Zamestnanci školy sú povinní dodržiavať mlčanlivosť o deťoch. Nepodávajú informácie žiadnym cudzím osobám.

Telefónne čísla rodičov, budú použité len v prípade rýchleho kontaktu –náhle ochorenie dieťaťa, úraz a iné. Základné práva a povinnosti zamestnancov Okrem práv a povinností uvedených v Pracovnom poriadku zamestnancov, Prevádzkovom poriadku školy je zamestnanec povinný podľa pokynov organizácie vykonávať osobne práce podľa pracovnej zmluvy v stanovenom pracovnom čase a dodržiavať pracovnú disciplínu.

Pred nástupom do zamestnania sa preukázať pracovnou zmluvou a zdravotnou spôsobilosťou

Zamestnanci sú povinní:

- Pracovať svedomite a riadne podľa svojich síl, znalostí a schopností.
 - Plniť pokyny nadriadených vydaných v súlade s právnymi predpismi.
 - Plne využívať pracovný čas a výrobné prostriedky na vykonávanie zverených prác.
 - Kvalitne, hospodárne a včas plniť pracovné úlohy.
 - Riadne hospodáriť s prostriedkami zverenými organizáciou.
 - Strážiť a ochraňovať majetok organizácie pred poškodením, stratou, zničením, zneužitím.
 - Nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami organizácie.
 - Neprítomnosť v práci z dôvodu ochorenia, alebo iných závažných príčin, ihneď hlásiť vedeniu školy. Nástup na PN hlásiť deň vopred /ak je to možné/, aby sa zabezpečil riadny chod prevádzky.
 - Opustiť pracovisko počas pracovnej doby možno len so súhlasom nadriadeného s vyplnenou priepustkou.
- Zmeny služieb, alebo výmeny si možno uskutočniť len v závažných prípadoch po

predchádzajúcom súhlase vedenia školy.

- Pred nástupom na dovolenku vyplniť dovolenkový lístok.
- Dodržiavať právne predpisy.

Povinnosti pedagogických zamestnancov:

- Zabezpečovať výchovu, vzdelávanie a starostlivosť o zdravý vývoj detí.
- Dodržiavať osnovy a program výchovno-vzdelávacej činnosti v zmysle Pedagogicko-organizačných pokynov MŠ Slovenskej republiky.
- Zvyšovať celkovú úroveň svojej práce, vzdelávať sa samo štúdiom alebo v organizovaných formách ďalšieho vzdelávania učiteľov.
- Tematické plány činnosti vypracovávať najneskôr do posledného dňa v predchádzajúcom mesiaci.
- Zodpovedne a pravidelne dopĺňať triednu agendu.
- Dbáť na bezpečnosť detí.
- Dodržiavať režim dňa, najmä dĺžku pobytu vonku a odpočinok.
- Vyhýbať sa vychádzkam do neznámeho terénu, nenechávať deti bez dozoru /ani počas spánku/.
- V záujme jednotného výchovného pôsobenia na deti spolupracovať s rodičmi.
- Svojim osobným životom, konaním, vystupovaním poskytovať záruku správnej výchovy detí.

Triedny učiteľ zodpovedá za úplnosť a správnosť pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie týkajúcej sa detí alebo triedy; spolupracuje so zákonným zástupcom, ostatnými pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami. Zákonným zástupcom poskytuje triedny učiteľ pedagogické poradenstvo.

Triedny učiteľ utvára podmienky pre dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v spolupráci so zákonným zástupcom dieťaťa, ostatnými zamestnancami materskej školy, všeobecným lekárom pre deti a dorast a s príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Povinnosti zamestnancov v záujme BOZP:

- Dodržiavať právne predpisy a stanovené pracovné postupy.
Oznamovať svojmu nadriadenému nedostatky a závady, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť, alebo zdravie pri práci.
- Dodržiavať určený zákaz fajčenia. -
Nepoužívať alkoholické nápoje a iné omamné látky.
- Zverené stroje, nástroje, náradie UP udržiavať v užívateľnom stave a čistote.
- Každý úraz hlásiť vedeniu školy, poskytnúť včas prvú pomoc, zapísať do knihy úrazov.
- Zamykať priestory, kde sú uložené čistiace prostriedky, nenechávať ich voľne uložené.
- Šetriť vodou a elektrickou energiou.

Zodpovednosť zamestnanca za škodu:

- Zamestnanec zodpovedá organizácii za škodu ktorú spôsobil porušením povinností pri plnení pracovných úloh.
- Za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu, za stratu nástrojov, OPP a iných predmetov, ktoré mu organizácia zverila na písomné potvrdenie.
- Pracovný čas zamestnancov MŠ je od 6,45 do 15,00 hod.
- Začiatok a koniec pracovného času sú zamestnanci povinní zaznamenávať v knihe dochádzky chronologicky.
- Na pracovisko nastupovať včas podľa harmonogramu práce.
- Opustenie pracoviska počas pracovnej doby zaznamenať do knihy dochádzky so súhlasom nadriadeného.
- Rozvrhnutie pracovného času nepedagogických zamestnancov dopĺňa harmonogram práce.

PRÍLOHY:

Č.1 P o r i a d o k cvičnej kuchyne

1. Pred odchodom do cvičnej kuchyne čakajú žiačky vyučujúcu v určenej triede prezlečené do pracovného odevu, s upravenými vlasmi.
2. Do cvičnej kuchyne odchádzajú disciplinovane len pod vedením vyučujúcej.
3. Otváranie a zatváranie cvičnej kuchyne robí zásadne vyučujúca.
4. Vstup do kuchyne je žiačkam povolený iba v sprievode vyučujúcej.
5. Žiačky musia dodržiavať postupy pri príprave pokrmov a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
6. Zachovávať pracovnú a osobnú hygienu, na odpadky používať nádobu, ktorú po vyprázdení vyumývajú horúcou vodou a pridaním dezinfekčného prostriedku.
7. Pri praktickom varení žiačky pracujú v skupinách, potrebné pomôcky im prideluje vyučujúca.
8. Žiačky sú povinné šetrne a bezpečne zaobchádzať s elektrickými spotrebičmi a vodou, pričom manipuláciu s elektrickými spotrebičmi zabezpečuje len vyučujúca.
9. Po skončení práce umytý riad a kuchynské náradie žiačky uložia na pôvodné miesto.
10. Vyučujúca skontroluje po skončení upratovania kuchyne pracovisko z hygienického hľadiska.

Č.3 Prevádzkové pokyny pre vyučovanie výtvarnej výchovy a pracovného vyučovania

Tieto pokyny sú vypracované za účelom dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov pri vyučovacom procese a mimoškolských aktivitách.

- Ostré nástroje, ako ihla, nôž , nožnice, klince a pod. musia svojimi rozmermi zodpovedať veku dieťaťa, resp. veľkosti jeho ruky.
- Nože a nožnice musia mať zaoblené konce.
- Farby, laky, lepidlá a iné pomôcky musia byť zdravotne nezávadné.
- Vyučujúci presne vysvetlí a ukáže postup pri práci s ostrým náradím.
- Na pracovnom stole sú len tie predmety a nástroje, s ktorými sa práve pracuje.
- Žiak nepobehuje po triede s ostrým náradím v ruke.
- Vyučujúci zadá prácu primeranú individuálnym schopnostiam žiaka.
- Vyučujúci dôsledne dodržiava učebné plány a osnovy.

- Pracovná miestnosť musí mať dostatok miesta pri manipulácii s materiálom.
- Miestnosť musí byť dostatočne osvetlená.
- Náradie a nástroje nesmú byť hrdzavé a technicky vadné.
-
- Žiaci musia mať vhodný a bezpečný odev, dlhšie vlasy musia byť zopnuté.
- Pred začatím práce vyučujúci skontroluje miestnosť pomôcky a zariadenie, žiakom radí, pomáha a kontroluje ich.
- Žiaci neopúšťajú svoje miesto bez povolenia.
- Vyučujúci ako aj žiaci sa dôsledne riadia bezpečnostnými predpismi.

Pestovateľské práce :

- Náradie musí byť primerané veku.
- Násady musia byť menšie a kratšie, list rýľa a lopaty má mať tiež primeranú veľkosť.
- Žiakov zaraďovať do práce podľa zdravotného stavu a telesnej zdatnosti.
- Po 20-25 minútach práce je potrebná 5 minútová prestávka.
- Žiaci môžu prenášať predmety :

do 1 kg		7-8	rokov
do 3 kg		9-10	rokov
do 5 kg		11- 12	rokov
do 7 kg		13- 15	rokov
- Praktickým výkonom predchádza krátky výklad, doplnený ukážkou práce a upozornením na možnosť úrazu.
- Pri práci sa žiaci nesmú naháňať s náradím v ruke, odhadzovať ho alebo s nim inak nebezpečne manipulovať.
- Pri úraze zabezpečiť včasné ošetrenie.

Č. 4 Prevádzkový poriadok pre výdajnú školskú jedáleň

Výživa detí nie je len zmenšená porcia dospelého človeka. Má svoje špecifiká, ktoré musíme pri zostavovaní jedálneho lístka rešpektovať. Aby sa dieťa zdravo vyvíjalo, musí byť strava energeticky primeraná a musí obsahovať všetky potrebné živiny. Často sa zabúda na skutočnosť, že účasť na vyučovaní v škole, stála pozornosť a aktívna spolupráca kladie na dieťa zvýšené nároky, nielen po stránke psychickej, ale aj na kvalitu stravy a stravovací režim.

Školská jedáleň sa snaží dodržiavať zásady stravovania aj pri zostavovaní jedálneho lístka. Snažíme sa, aby deti konzumovali aj dostatočné množstvo ovocia a pili mlieko.

ŠJ poskytuje stravovanie žiakom základnej školy, materskej školy a zamestnancom školy a cudzím stravníkom vo forme obeda a pre žiakov materskej školy obed, raňajky a olovrant.

VÝDAJ OBEDOV:

Obedy sa vydávajú v čase:

- Materská škola 10.45 – 11.30
- Základná škola 11.35 – 13,30

Olovrant sa vydáva v čase olovrantovej prestávky t.j. 13.30 – 14.00.

Obed do obedáru je možné odobrať iba v prvý deň choroby trávnika. Potom trávnika treba odhlásiť.

ODHLASOVANIE OBEDOV

Obedy alebo desiatu je možné odhlásiť deň vopred, alebo najneskôr ráno do 8,00 hod.

1. Zamestnanci určené pre výdaj jedál sú povinní :

- 1.1 Byť vo výdajni jedál v pracovnom odevu, udržiavať poriadok a čistotu. Náradie, hlavne použité nože odkladať vždy na určené miesto a nezakladať ich s inými nástrojmi. Cesty a prechody udržiavať voľné.
- 1.2 Pri nosení nádob s horúcim obsahom používať chňapky, nenechávať pomôcky pre výdaj jedál na stoloch, nikdy nepracovať nožom smerom k telu alebo k oproti stojacej osobe, potraviny, chlieb a pečivo skladovať v určených policiach minimálne 50 cm od zeme.
- 1.3 Pri umývaní nádob a riadu mať zabezpečený dostatok pitnej teplej a studenej vody.
- 1.4 Vo výdajni jedál neodkladať odevy a obuv.
- 1.5 Drezy na umývanie riadu udržiavať v čistote, akékoľvek iné používanie je zakázané/pranie, čistenie a pod. /.
- 1.6 Poškodené nádoby, náradie a riad vyradiť z prevádzky.
- 1.7 Na čistenie nádob používať prípravky k tomu určené, nepoužívať pomôcky s kovovými drôtikmi.
- 1.8 Neukladať bodné a rezné predmety samovoľne do umývacieho kúpeľa a umývať ich samostatne.
- 1.9 Pri obsluhu elektrických a iných zariadení postupovať podľa zásad BOZP a PO.
- 1.10 Závady na elektrických a iných zariadeniach nahlásiť nadriadenému pracovníkovi, nesnažiť sa odstrániť závalu sám.
- 1.11 Udržiavať zariadenie výdajne jedál v čistote a dbať, aby podlaha bola do sucha vytretá.
- 1.12 Pri všetkých činnostiach dôsledne dodržiavať BOZP a PO.

Povinnosti žiakov vo výdajni jedál

2. Žiaci sú povinní :

- 2.1 Pred konzumáciou jedál vykonať základné hygienické úkony.
- 2.2 Do výdajne jedál vstupovať len s vyučujúcim, riadiť sa jeho pokynmi, dodržiavať disciplínu a hygienické zásady.
- 2.3 Nehrať sa s príborom a riadom určeným na jedlo a nápoje.
- 2.4 Neničiť a neznečisťovať svojvoľne majetok.
- 2.5 Neodstraňovať poškodený alebo rozbitý riad určený na konzumáciu jedál, ale privolať vyučujúceho alebo iného zodpovedného pracovníka.

Č.5 Školský poriadok školského klubu detí

Čl. I

Všeobecné ustanovenie

Školský poriadok školského klubu detí (ďalej len ŠKD) tvorí súčasť školského poriadku Základnej školy s materskou školou Podskalka 58, Humenné. Jeho ustanovenia sa vzťahujú na vychovávateľov, žiakov a ich zákonných zástupcov. ŠKD je zriadený ako súčasť školy pre jej žiakov na základe zriaďovacej listiny. Vychádza zo zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a zákona NR SR č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších zmien a doplnení.

Čl. II

Úloha ŠKD

Školský klub detí zabezpečuje pre deti, ktoré plnia povinnú školskú dochádzku na základnej škole, nenáročnú záujmovú činnosť podľa výchovného programu školského zariadenia zameranú na ich prípravu na vyučovanie a na uspokojovanie a rozvíjanie ich záujmov v čase mimo vyučovania.

Čl. III

Príspevok na úhradu za pobyt žiaka v ŠKD

1. Výška mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou školského klubu detí, ktorého zriaďovateľom je Mesto Humenné sa určuje podľa platného VZN.
2. Tento príspevok sa uhrádza vopred do 10.dňa v kalendárnom mesiaci a je ho možné uhrádzať aj na celý polrok /resp. obdobie 9.- 12.mesiac a 1.-6. mesiac/
3. Zriaďovateľ školy, ktorej je školský klub detí súčasťou, môže rozhodnúť o znížení príspevku, ak zákonný zástupca predloží doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi.
4. V zmysle VZN vydáva zriaďovateľ školy zákonným zástupcom rozhodnutie o výške mesačného príspevku za dieťa na úhradu za pobyt žiaka v ŠKD.
5. Príspevok uhrádza zákonný zástupca podľa pokynov p. vychovávateľky.
6. Príspevok sa platí na celý mesiac nezávisle od počtu dní, ktoré dieťa strávi v ŠKD.
7. Ak zákonný zástupca odhlási dieťa počas mesiaca, nemá nárok na vrátenie príspevku.
8. Spôsob úhrady za pobyt žiaka v ŠKD sa uskutočňuje nasledovne: vychovávateľka vyberie od zákonného zástupcu príspevok, na čo mu vydá potvrdenie o príjme, príspevok odovzdá ekonómke, ktorá ho vloží na príjmový účet.
9. Pokiaľ zákonný zástupca žiaka neuhradí príspevok a boli použité všetky dostupné spôsoby na vymáhanie úhrady, rozhodne riaditeľ školy o vyradení žiaka z ŠKD.

Čl. IV

Riadenie a organizácia ŠKD

1. ŠKD, ktorý je súčasťou školy, riadi riaditeľ školy.
2. Výchovno - vzdelávaciu činnosť v oddeleniach organizuje a riaditeľovi školy za ňu zodpovedajú vychovávateľky ŠKD.
3. Riaditeľ školy určuje počet oddelení podľa počtu prihlásených žiakov na pravidelnú dochádzku.

Čl. V

Prevádzka ŠKD

1. ŠKD je v prevádzke celý školský rok okrem prázdnin, dní pracovného pokoja a štátnych sviatkov denne: od 11,35 do 15,45. hod., pričom sa prihliada na oprávnené požiadavky zákonných zástupcov a ekonomické podmienky školy.
2. O rozsahu prevádzky počas školských prázdnin alebo prerušení prevádzky rozhoduje riaditeľ školy.
3. ŠKD sa riadi režimom dňa, ktorý je súčasťou plánu práce ŠKD.

Čl. VI

Zarad'ovanie žiakov

Do ŠKD sa zaradujú žiaci na jeden školský rok na základe žiadosti rodiča, vyplneného Osobného spisu dieťaťa v ŠKD najneskôr do 15.9. príslušného roku. O zaradení do ŠKD, resp. jeho vyradení rozhoduje riaditeľ po prerokovaní s vychovávateľkou a zákonnými zástupcami žiaka.

Čl. VII

Výchovno – vzdelávacia činnosť

1. Výchovno – vzdelávacia činnosť ŠKD je zameraná na činnosť rekreačného, záujmového a spoločenského charakteru na uspokojenie záujmov žiaka v čase mimo vyučovania a na ich prípravu na vyučovanie, na posilňovanie humánnych, priateľských vzťahov, na rozvíjanie prosociálneho správania žiakov s rešpektovaním ich individuálnych osobitostí, potrieb a záujmov. Počas školských prázdnin sa uskutočňujú činnosti oddychového charakteru.
2. Záujmová činnosť sa uskutočňuje aktivitami príležitostného, krátkodobého a dlhodobého charakteru, pričom sa umožňuje žiakom účasť aj na ďalších formách záujmovej činnosti mimo školy, aby ich motivovala k radostnému zmysluplnému pobytu v ŠKD.
3. V oblasti rekreačného charakteru – vychádzkami, výletmi, športom a cvičením ŠKD umožňuje žiakom čo najviac voľného času tráviť pohybom a pobytom na čerstvom vzduchu a takto sa ŠKD stará o zdravý telesný rozvoj žiakov.
4. V čase určenom na prípravu na vyučovanie si žiaci podľa pokynov starostlivo vypracujú úlohy, opakujú učivo, nevyrušujú ostatných.
5. V rámci ŠKD sa organizujú rôzne podujatia. Náklady na ne hradí zákonný zástupca žiaka, prípadne sú hradené z mesačnej úhrady nákladov ŠKD.
6. Súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti je aj stravovanie žiakov. Žiaci prichádzajú do jedálne čistí, slušne sa správajú a správne stolujú. Po skončení obeda žiaci oddelenia odchádzajú z jedálne spoločne. Stravné lístky zakupuje zákonný zástupca v zmysle pokynov vedúcej ŠJ.
7. Na záujmovú a rekreačnú činnosť ŠKD sa okrem triedy ŠKD využívajú: počítačová učebňa kuchynka, ihriská, celý školský areál a inventár školy.

Čl. VIII

Dochádzka žiakov

1. Rozsah dennej dochádzky, spôsob odchodu žiakov, prípadne inú záujmovú činnosť mimo ŠKD uvedie rodič na zápisnom lístku. Prípadné zmeny v dochádzke a v spôsobe odchodu oznamuje rodič písomne.
2. Žiak môže byť uvoľnený z ŠKD len na základe písomného oznámenia rodičov.
3. Žiak, ktorý neodôvodnene a bez písomného ospravedlnenia vynechá dochádzku sedem za sebou nasledujúcich pracovných dní alebo dvanásť dní v mesiaci, sa môže vyradiť zo zoznamu pravidelne dochádzajúcich žiakov.

Čl. IX

Starostlivosť o zdravie a bezpečnosť žiakov

1. Za bezpečnosť žiakov počas ich pobytu v oddelení ŠKD zodpovedá p. vychovávateľ/vychovávateľka.
2. Žiakov do ŠKD po vyučovaní preberá p. vychovávateľ/vychovávateľka od p. učiteliek, príchod ostatných žiakov/ ktorí odchádzajú obedovať domov/ zabezpečujú zákonní zástupcovia.
3. Žiak musí mať hygienické vrecko a prezúvky.
4. Pri hrách a iných činnostiach je p. vychovávateľka povinná poučiť žiakov o bezpečnosti.
5. Pri činnostiach organizovaných mimo objektu ŠKD môže mať p. vychovávateľka najviac 25 žiakov.
6. Ak si to vyžaduje náročnosť prostredia alebo výkon činnosti, určí riaditeľ školy alebo jej zástupca vyšší počet pedagogických zamestnancov alebo nižší počet žiakov.
7. V prípade úrazu poskytne p. vychovávateľka prvú pomoc a skutočnosť oznámi vedeniu školy a napíše o ňom záznam.
8. Nosenie drahých a nebezpečných vecí je zakázané.
9. Žiaci majú mať svoje osobné veci označené pre prípad odcudzenia.
10. Straty z uzavretých priestorov u poisteného žiaka vybavuje p. vychovávateľka v spolupráci so zákonnými zástupcami a vedením školy.
11. Pri vychádzkach, výletoch a iných podujatiach mimo objektu ŠKD zodpovedá za žiakov vychovávateľka až do rozchodu pred objektom ŠKD.
12. Z miesta konania podujatia môže byť žiak uvoľnený len na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu.
13. Ak zistí p. vychovávateľka zhoršený zdravotný stav dieťaťa, oznámi to rodičom.

DEKLARÁCIA PRÁV DIEŤAŤA

Deklarácia práv dieťaťa bola prijatá OSN 20.XI.1959.

1. Právo na rovnosť bez rozdielu rasy, náboženstva, pôvodu, postavenia.

Dieťaťu náležia všetky práva uvedené v tejto deklarácii. Na tieto práva majú nárok všetky deti bez jedinej výnimky, bez rozdielu rasy, farby pleti, pohlavia, reči, náboženstva, politického alebo iného presvedčenia, národného alebo sociálneho pôvodu, majetkového, spoločenského, alebo iného postavenia, či už dieťať samého alebo jeho rodiny.

2. Právo na zdravý duševný a telesný vývoj.

Dieťaťu sa má dostať zvláštnej ochrany a treba mu zákonmi a inými prostriedkami zabezpečiť, aby sa v slobodných a dôstojných podmienkach zdravým a normálnym spôsobom vyvíjalo telesne, duševne, mravne, duchovne a sociálne. Pri prijímaní zákonov hlavným hľadiskom majú byť najvlastnejšie záujmy dieťaťa.

3. Právo na meno a štátnu príslušnosť.

Dieťa má mať od narodenia právo na meno a štátnu príslušnosť.

4. Právo na výživu, bývanie a zdravotnícke služby.

Dieťaťu sa majú dostať výhody sociálneho zabezpečenia. Má mať právo dospievať a vyvíjať sa v zdraví, preto treba jemu a jeho matke poskytovať zvláštnu starostlivosť a ochranu vrátane primeranej starostlivosti pred narodením a po ňom. Dieťa má mať právo na primeranú výživu, bývanie, zotavenie a zdravotnícke služby.

5. Právo na zvláštnu opateru pri telesnom, duševnom alebo sociálnom postihnutí.

Telesne, duševne alebo sociálne postihnutému dieťaťu treba poskytnúť zvláštnu opateru, výchovu a starostlivosť, akú vyžaduje jeho stav.

6. Právo na lásku, porozumenie, starostlivosť.

Plný a harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa vyžaduje lásku a porozumenie. Všade, kde je to možné, má vyrastať obklopený starostlivosťou a zodpovednosťou svojich rodičov a vždy v ovzduší lásky a mravnej a hmotnej istoty; s výnimkou mimoriadnych okolností sa dieťa v útlom veku nemá odlúčiť od matky. Má byť povinnosťou spoločnosti a úradov venovať osobitnú starostlivosť deťom, ktoré nemajú rodinu, a tým, ktorým sa nedostáva primeraných prostriedkov na výživu. Je žiaduce, aby štát poskytoval finančnú a inú pomoc na výživu mnohohodetným rodinám.

7. Právo na bezplatné vzdelávanie, hru a zotavenie.

Dieťa má nárok na vzdelávanie, ktoré má byť bezplatné a povinné, aspoň na základnom stupni. Má sa mu dostať vzdelania, ktoré zvýši jeho všeobecnú kultúrnu úroveň a poskytne mu rovnaké možnosti rozvíjať svoje schopnosti, svoje vlastné názory a svoj zmysel pre mravnú a spoločenskú zodpovednosť, aby sa mohlo stať užitočným členom spoločnosti. Tí, čo sú zodpovední za vzdelávanie a výchovu dieťaťa, majú sa riadiť ozajstnými záujmami dieťaťa; túto zodpovednosť majú predovšetkým jeho rodičia. Dieťa má mať možnosti pre hru a zotavenie, ktoré majú sledovať tie isté zámery ako vzdelávanie; spoločnosť a úrady majú podporovať úsilie využívať toto právo.

8. Právo na prednostnú ochranu a pomoc

Dieťa má byť za každých okolností medzi prvými, ktorým sa poskytne ochrana a pomoc.

9. Právo na ochranu pred zanedbávaním, krutosťou a využívaním.

Dieťa má byť chránené pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania. Nemá byť predmetom nijakého spôsobu obchodu. Dieťa sa nesmie zamestnávať pred dovŕšením primeraného minimálneho veku; v nijakom prípade mu nemožno dovoliť alebo ho nútiť, aby vykonávalo prácu alebo zamestnanie, ktoré je na úkor jeho zdravia alebo vzdelávania, alebo bráni jeho telesnému, duševnému alebo mravnému vývinu.

10. Právo na ochranu pred diskrimináciou a na výchovu v duchu znášanlivosti, mieru a bratstva.

Dieťa treba chrániť pred pôsobením, ktoré môže podnecovať rasovú, náboženskú alebo akúkoľvek inú formu diskriminácie. Dieťa sa má vychovávať v duchu porozumenia, priateľstva medzi národmi, mieru a bratstva všetkých ľudí, aby si plne uvedomovalo, že má svoje sily a schopnosti venovať službe ostatným ľuďom.

DOHOVOR O PRÁVACH DIEŤAŤA

PRIJATÉ NA VALNOM ZHROMAŽDENÍ SPOJENÝCH NÁRODOV 20. NOVEMBRA 1989.

PREAMBULA

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru

majúc na zreteli, že podľa zásad Charty Spojených národov je uznanie prirodzenej dôstojnosti a rovnakých neodňateľných práv všetkých príslušníkov ľudskej rodiny základom slobody, spravodlivosti a mieru vo svete, majúc na mysli, že ľud Spojených národov v Charte znovu prejavil svoju vieru v základné ľudské práva, v dôstojnosť a hodnotu ľudskej osobnosti a vyjadril svoje odhodlanie podporovať pokrok a zlepšovať životnú úroveň pri väčšej slobode, uznávajúc, že Spojené národy vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v medzinárodných zmluvách o ľudských právach prehlásili, a uzniesli sa, že každému prináležia v nich ustanovené práva, a to bez akéhokoľvek rozdielu podľa rasy, farby pokožky, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku rodu alebo iného postavenia, majúc na pamäti, že vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv Spojené národy prehlásili, že deti majú nárok na zvláštnu starostlivosť

a pomoc, v presvedčení, že rodina ako základná jednotka spoločnosti a prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a predovšetkým detí, musí mať nárok na potrebnú ochranu a pomoc, aby mohla bezo zvyšku plniť svoju úlohu v spoločnosti, uznávajúc, že v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti, musí dieťa vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia, majú na zreteli, že dieťa musí byť plne pripravené žiť v spoločnosti vlastným životom a byť vychované v duchu ideálov obsiahnutých v Charte Spojených národov, a to predovšetkým v duchu mieru, dôstojnosti, znášanlivosti, slobody, rovnosti a spolupatričnosti, majú na mysli, že potreba zabezpečiť zvláštnu starostlivosť bola zakotvená v Ženevskej deklarácii práv dieťaťa v roku 1924 a v Deklarácii práv dieťaťa prijatej Spojenými národmi v roku 1959 a uznaná vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach /zvlášť v článkoch 23 a 24/, v Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach /zvlášť v článku 10/ a v štatútoch a príslušných dokumentoch odborných a medzinárodných organizácií, zaoberajúcich sa starostlivosťou o deti, majú na mysli, že ako je uvedené v Deklarácii práv dieťaťa, prijatej Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 20. Novembra 1989, „dieťa pre svoju telesnú a duševnú nezrelosť potrebuje zvláštne záruky, starostlivosť a zodpovedajúcu právnu ochranu pred narodením a po ňom“, majú na pamäti ustanovenia Deklarácie sociálnych a právnych zásad ochrany blaha detí, so zvláštnym zreteľom na vnútroštátne a medzinárodné predpisy pre umiestňovanie detí do inštitúcií do náhradnej starostlivosti, Minimálnych štandardných pravidiel OSN týkajúcich sa výkonu súdnictva za účasti mladistvých /Pekingské pravidlá/, Deklarácie o ochrane žien a detí za mimoriadnych okolností a v ozbrojených konfliktoch uznávajúc, že vo všetkých krajinách sveta sú deti, ktoré žijú v mimoriadne ťažkých podmienkach a že si tieto deti vyžadujú zvláštnu pozornosť, berúc náležitý ohľad na význam tradícií a kultúrnych hodnôt každého národa pre ochranu a harmonický rozvoj dieťaťa, uznávajúc význam medzinárodnej spolupráce pre zlepšovanie životných podmienok detí v každej krajine, predovšetkým v rozvojových krajinách, dohodli sa na nasledovnom:

(Neoficiálny komentár hlavných ustanovení:

Preambula sa odvoláva na základné princípy OSN a špeciálne ustanovenia rôznych príslušných zmlúv a deklarácií o ľudských právach. Opäť zdôrazňuje, že deti vyžadujú vzhľadom na svoju zraniteľnosť zvláštnu starostlivosť a ochranu. Zvláštny dôraz sa kladie na základnú starostlivosť a ochrannú zodpovednosť rodiny, na nevyhnutnosť právnej a ďalšej ochrany dieťaťa pred a po narodení, na význam rešpektovania kultúrnych hodnôt detského spoločenstva a na životne dôležitú úlohu medzinárodnej spolupráce pri uplatňovaní práv detí.)

ČASŤ I

Článok 1

DEFINÍCIA DIEŤAŤA

Pre účely tohto Dohovoru sa za dieťa považuje každá ľudská bytosť mladšia než 18 rokov, ak podľa právneho poriadku, ktorý sa vzťahuje na dieťa, nie je dospelosť dosiahnutá skôr.

(Dieťaťom je každá osoba mladšia než 18 rokov, ak sa dospelosť podľa zákona nedosahuje skôr.)

Článok 2

NEDISKRIMINÁCIA

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať a zabezpečiť práva stanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu, ktoré je pod ich jurisdikciou, bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pokožky, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho

pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov, alebo zákonných zástupcov.

(Princíp, že všetky práva sa vzťahujú na všetky deti bez výnimky a štát je povinný chrániť deti pred akoukoľvek formou diskriminácie. Štát nesmie porušovať žiadne právo a musí prijímať pozitívne opatrenia na ich propagáciu a dodržiavanie.)

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru, prijímú všetky potrebné opatrenia, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestov založených na postavení, činnosti, vyjadrených názoroch alebo presvedčení jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3

ZÁUJMY DIEŤAŤA

51

1. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia, aby inštitúcie, služby a zariadenia zodpovedné za starostlivosť a ochranu detí zodpovedali normám stanoveným kompetentnými úradmi, zvlášť po stránke bezpečnosti a ochrany zdravia, počtu a kvalifikácie personálu, ako aj kompetentného dozoru.

(Všetky činnosti týkajúce sa dieťaťa musia brať plne do úvahy jeho najlepšie záujmy. Štát musí poskytovať dieťaťu primeranú starostlivosť v prípade, keď ju nemôžu poskytnúť rodičia alebo iné zodpovedné osoby.)

Článok 4

VÝKON PRÁV

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, vykonávajú všetky potrebné zákonodarné, správne a iné opatrenia pre uskutočnenie práv uznaných týmto Dohovorom. Pokiaľ ide o hospodárske, sociálne a kultúrne práva, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru, urobia opatrenia v maximálnej miere podľa svojich možností a podľa potreby v rámci medzinárodnej spolupráce.

(Ide o záväzok štátu plniť práva obsiahnuté v Dohovore.)

Článok 5

RODIČOVSKÉ USMERŇOVANIE A SCHOPNOSTI DIEŤAŤA

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať zodpovednosť, práva a povinnosti rodičov, alebo iných prípadoch členov širšej rodiny alebo obce, v súlade s miestnymi zvyklosťami, alebo zákonných zástupcov, či iných osôb právne zodpovedných za dieťa. Budú sa snažiť o to, aby bola dieťaťu poskytnutá pomoc pri orientácii a výkone jeho práv uznaných týmto Dohovorom v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami.

(Povinnosť štátu rešpektovať práva a zodpovednosť rodičov a širšej rodiny pre vedení dieťaťa, v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami.)

Článok 6

ZACHOVANIE ŽIVOTA A ROZVOJ

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú, že každé dieťa má prirodzené právo na život.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, budú zabezpečovať v maximálnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

(Neodňateľné právo na život a záväzok štátu zabezpečiť prežitie a rozvoj dieťaťa.)

Článok 7

MENO A ŠTÁTNA PRÍSLUŠNOSŤ

1. Každé dieťa je ihneď po narodení zaregistrované a má od narodenia právo na meno, štátnu príslušnosť, a podľa možnosti právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, zabezpečujú uplatňovanie týchto práv v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z príslušných medzinárodných právnych dokumentov v tejto oblasti, zvlášť v prípade, ak by dieťa inak štátnu príslušnosť nemalo.

(Právo mať meno a štátnu príslušnosť od narodenia.)

Článok 8

ZACHOVANIE IDENTITY

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú, že budú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, vrátane štátnej príslušnosti, mena a rodinných väzkov uznaných zákonom s vylúčením nezákonných zásahov.

2. Ak je dieťa protizákonne zbavené čiastočne alebo úplne svojej identity, zabezpečia štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, potrebnú pomoc a ochranu pre urýchlené obnovenie jeho totožnosti.

(Záväzok štátu chrániť a v prípade potreby obnoviť základné atribúty identity dieťaťa /meno, štátnu príslušnosť a rodinné väzky/.)

Článok 9

ODLÚČENIE OD RODIČOV

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom jednaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa. Takéto určenie môže byť nevyhnutné v konkrétnom prípade, napr. ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak žijú rodičia oddelene a je potrebné rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

2. V každom procese podľa odstavca 1 sa poskytuje všetkým zainteresovaným stranám možnosť zúčastniť sa jednania a uviesť svoje stanoviská.

3. Uvedené štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

4. Ak je takéto oddelenie dieťaťa od rodičov dôsledkom akéhokoľvek postupu štátu, ktorý je zmluvnou stranou tohto Dohovoru, ako je väzba, uväznenie, vypovedanie, vyhodenie alebo smrť /vrátane smrti, ktorá nastala z akejkoľvek príčiny v dobe, keď bola dotyčná osoba v starostlivosti štátu/ jedného alebo oboch rodičov dieťaťa, štát na požiadanie poskytne rodičom, dieťaťu alebo prípadne inému členovi rodiny nevyhnutné informácie o mieste pobytu neprítomného /neprítomných/ člena /členov/ rodiny. S výnimkou prípadov, ak by poskytnutie takejto informácie bolo v rozpore s blahom dieťaťa. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou tohto Dohovoru, okrem toho zabezpečia, aby poskytnutie takejto informácie nemalo žiadne nepriaznivé dôsledky pre zainteresovanú osobu /osoby/.

(Dieťa má právo žiť s rodičmi, okrem prípadov, keď to je nezlučiteľné s jeho záujmami. Dieťa má taktiež právo udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného alebo oboch.)

Článok 10

SPÁJANIE RODÍN

1. V súlade so záväzkami štátu, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, podľa čl.9, odst.1, sa žiadosti dieťaťa alebo jeho rodičov o vstup na územie štátu, ktorý je zmluvnou

stranou tohto Dohovoru, alebo jeho opustenie za účelom spojenia rodiny posudzujú pozitívne, humánne a urýchlene. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, ďalej zabezpečia, aby podanie takejto žiadosti nemalo žiadne nepriaznivé dôsledky pre žiadateľa alebo členov jeho rodiny.

2. Dieťa, ktorého rodičia bývajú v rozličných štátoch, má až na výnimočné prípady právo udržiavať pravidelné osobné kontakty a priame vzťahy s oboma rodičmi. Za týmto účelom a v súlade so svojimi záväzkami podľa čl.9, odst.2, uznávajú členské štáty Dohovoru právo dieťaťa a jeho rodičov opustiť ktorúkoľvek krajinu, aj svoju vlastnú a vstúpiť do vlastnej krajiny. Právo opustiť ktorúkoľvek krajinu podlieha iba takým obmedzeniam, ktoré stanoví zákon a sú nutné pre ochranu národnej bezpečnosti, verejného poriadku, verejného zdravia alebo morálky, alebo práv a slobôd druhých, a ktoré sú v súlade s ostatnými právami uznanými v tomto Dohovore.

(Deti a ich rodičia majú právo odísť z ktorejkoľvek krajiny a vstúpiť do ich vlastnej za účelom spojenia alebo udržania vzťahov medzi deťmi a rodičmi.)

Článok 11

NEZÁKONNÉ PREMIESTNENIE A NEVRÁTENIE

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia urobiť opatrenia na zabránenie nezákonného premiestňovania detí do zahraničia a ich nevrátenie späť.

2. Za týmto účelom sa musia štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, usilovať o uzatvorenie dvojstranných a mnohostranných dohôd alebo o prístup k existujúcim dohodám.

(Štát má povinnosť zabrániť a napraviť únos alebo zadržiavanie detí v zahraničí rodičom alebo treťou stranou.)

Článok 12

NÁZOR DIEŤAŤA

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni.

2. Za týmto účelom sa dieťaťu musí predovšetkým poskytnúť možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo administratívnom pojednávaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo jeho príslušného orgánu, a spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

(Dieťa má právo vyjadriť slobodne svoj názor, jeho požiadavky majú byť brané do úvahy v každej záležitosti alebo postupne, ktoré sa ho týkajú.)

Článok 13

SLOBODA PREJAVU

1. Dieťa má právo na slobodu prejavu:

Toto právo zahŕňa slobodu vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie každého druhu bez ohľadu na hranice, či už ústne, písomne alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo inými prostriedkami podľa voľby dieťaťa.

2. Výkon tohto práva môže podliehať určitým obmedzeniam, avšak tieto obmedzenia môžu byť iba také, aké stanoví zákon a ktoré sú nutné:

a/ pre rešpektovanie práv alebo povesti iných,

b/ pre ochranu národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, verejného zdravia alebo morálky.

(Dieťa má právo slobodne vyjadrovať svoje názory, získavať a zverejňovať informácie s výnimkou situácie, kedy by došlo k porušeniu práv ostatných.)

Článok 14

SLOBODA SVEDOMIA, MYSLENIA A NÁBOŽENSTVA

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia uznávať právo dieťaťa na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva.
2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia uznávať práva a povinnosti rodičov, v zodpovedajúcich prípadoch zákonných zástupcov, viesť dieťa pri výkone jeho práva spôsobom zodpovedajúcim rozvíjajúcim sa schopnostiam dieťaťa.
3. Sloboda prejavovať náboženstvo alebo vieru môže podliehať iba takým obmedzeniam, ktoré stanovuje zákon a ktoré sú nutné na ochranu verejnej bezpečnosti, poriadku, zdravia alebo morálky alebo základných práv a slobôd iných.

(Štát musí rešpektovať právo dieťaťa na slobodu svedomia, myslenia a náboženstva, podliehajúce vhodnej orientácii zo strany rodičov.)

Článok 15

SLOBODA ZDRUŽOVANIA

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na slobodu združovania a slobodu pokojného zhromažďovania.
2. Výkon týchto práv nesmie byť žiadnym spôsobom obmedzovaný s výnimkou tých obmedzení, ktoré stanoví zákon a ktoré sú nutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej alebo verejnej bezpečnosti, verejného poriadku, verejného zdravia alebo morálky, alebo ochrany práv a slobôd druhých.

(Dieťa má právo stretávať sa s ostatnými a vytvárať alebo spájať sa do združení.)

Článok 16

OCHRANA SÚKROMIA

1. Žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života rodiny, domova alebo korešpondencie ani nezákonným útokom na svoju česť a povesť.
2. Dieťa má právo na zákonnú ochranu proti takýmto zásahom alebo útokom.

(Dieťa má právo na ochranu pred zasahovaním do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie a pred útokmi na jeho česť alebo povesť.)

Článok 17

PRÍSTUP K VHODNÝM INFORMÁCIAM

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú dôležitú funkciu hromadných oznamovacích prostriedkov a zabezpečujú dieťaťu prístup k informáciám a materiálom z rôznych národných a medzinárodných zdrojov, predovšetkým takých, ktoré sú zamerané na rozvoj sociálneho, duchovného a mravného blaha dieťaťa a tiež jeho telesného a duševného zdravia. Za týmto účelom štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, budú podporovať:

- a/ hromadné oznamovacie prostriedky šíriace informácie a materiály, ktoré sú pre dieťa sociálne a kultúrne prospešné a ktoré zodpovedajú duchu článku 29 tohto Dohovoru,
- b/ medzinárodnú spoluprácu pri tvorbe, výmene a rozširovaní takýchto informácií a materiálov z rôznych kultúrnych, národných a medzinárodných zdrojov,
- c/ tvorbu a rozširovanie kníh pre deti,
- d/ hromadné oznamovacie prostriedky, berúce zvláštny ohľad na jazykové potreby detí patriacich k menšinovej skupine alebo domorodému obyvateľstvu,
- e/ tvorbu zodpovedajúcich zásad ochrany dieťaťa pred informáciami a materiálmi škodlivými pre jeho blaho, majúci na mysli ustanovenie článkov 13 a 18 tohto Dohovoru.

(Štáty musia zabezpečiť prístup detí k informáciám a materiálom z rôznych zdrojov a musia podporovať masmédiá, aby rozširovali informácie, ktoré sú v súlade so sociálnym a kultúrnym blahom dieťaťa a prijímať opatrenia na ochranu detí pred škodlivými materiálmi.)

Článok 18

RODIČOVSKÁ ZODPOVEDNOSŤ

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru musia vynaložiť maximálne úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom najlepší záujem dieťaťa.

2. Za účelom zaručenia a podpory práv stanovených týmto Dohovorom, musia členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru poskytovať rodičom a zákonným zástupcom potrebnú pomoc pri výchove detí a zabezpečiť rozvoj inštitúcií, zariadení a služieb starostlivosti o deti.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia urobiť všetky potrebné opatrenia k tomu, aby bolo zabezpečené právo detí pracujúcich rodičov využívať služby a zariadenia starostlivosti o deti, ktoré sú pre ne určené.

(Rodičia majú spoločnú základnú zodpovednosť za výchovu detí a štát ich v tom musí podporovať. Štát musí poskytovať primeranú pomoc rodičom pri výchove detí.)

Článok 19

OCHRANA PRED ZNEUŽÍVANÍM A ZANEDBÁVANÍM

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky potrebné zákonodarné, administratívne, sociálne a výchovné opatrenia pre ochranu detí pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, zanedbávaním alebo nedbalým zaobchádzaním, trýznením alebo vykorisťovaním, vrátane sexuálneho zneužívania počas obdobia, keď sú v starostlivosti jedného alebo oboch rodičov, zákonných zástupcov alebo akýchkoľvek iných osôb.

2. Takéto ochranné opatrenia musia, v prípade nutnosti zahŕňať účinné postupy pre vytváranie sociálnych programov poskytujúcich potrebnú podporu dieťaťu a tým, ktorí sa o dieťa starajú. Týka sa to aj iných foriem prevencie a zisťovania, oznamovania, upozorňovania, vyšetrovania, liečenia a následných opatrení, vzťahujúcich sa na prípady zlého zaobchádzania s deťmi tak, ako je uvedené vyššie, a tiež, v prípade nutnosti, uplatnenie súdnych prostriedkov.

(Štát musí chrániť dieťa pred všetkými formami zlého zaobchádzania zo strany rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu detí a vytvárať vhodné sociálne programy zamerané na prevenciu zneužívania detí a na starostlivosť o obe zneužívania a násilia.)

Článok 20

OCHRANA DETÍ BEZ RODINY

1. Dieťa dočasne alebo trvale pozbavené svojho rodinného prostredia, alebo také, ktoré v jeho vlastnom záujme, nemôže byť ponechané v takomto prostredí, má právo na zvláštnu ochranu a pomoc poskytovanú štátom.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia zabezpečiť takémuto dieťaťu v súlade so svojimi vnútroštátnym zákonodarstvom náhradnú starostlivosť.

3. Takáto starostlivosť môže medzi iným zahrňovať odovzdanie do starostlivosti, inštitút „kafala“ podľa islamského práva, osvojenie a v nutných prípadoch umiestnenie do vhodného zariadenia starostlivosti o deti. Pri voľbe riešenia je potrebné brať do úvahy žiaducu kontinuitu vo výchove dieťaťa a etnický, náboženský, kultúrny a jazykový pôvod dieťaťa.

(Štát je povinný zabezpečiť zvláštnu ochranu deťom, ktoré stratili rodinné prostredie a zabezpečiť primeranú náhradnú starostlivosť alebo ich umiestnenie do vhodného zariadenia v takýchto prípadoch. Pri plnení tohto záväzku sa musí brať ohľad na kultúrny pôvod detí.)

Článok 21

ADOPCIA

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru a ktoré uznávajú a /alebo/ povoľujú systém osvojenia, musia zabezpečiť, aby sa v prvom rade bral do úvahy najlepší záujem dieťaťa a musia:

- a/ zabezpečiť, aby osvojenie dieťaťa povoľovali iba úrady na to kompetentné, ktoré dodržiavajú príslušný zákon a v stanovenom postupe, na základe všetkých zodpovedajúcich a spoľahlivých informácií určia, že osvojenie je prístupné z hľadiska postavenia dieťaťa vo vzťahu k rodičom, príbuzným a zákonným zástupcom a že, ak sa to vyžaduje, príslušné osoby dali vedomý súhlas k osvojeniu po takom prejednávaní, ktoré sa môže ukázať nutným,
- b/ uznať, že osvojenie v cudzej krajine je možné považovať za náhradný spôsob starostlivosti o dieťa, ak dieťa nemôže byť dané do výchovy v zariadení starostlivosti o deti alebo v rodine osvojiteľa, alebo nie je možné starať sa oň, iným vhodným spôsobom v krajine pôvodu,
- c/zabezpečiť, aby dieťa osvojené v inej krajine využívalo rovnaké záruky a práva, ktoré by platili v prípade osvojenia v jeho vlastnej krajine,
- d/ urobiť všetky potrebné opatrenia pre zabezpečenie toho, aby osvojenie v cudzej krajine nevedlo k neoprávnenému zisku zainteresovaných osôb,
- e/ podporovať v nutných prípadoch ciele tohto článku uzatváraním dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo zmlúv a v ich rámci sa snažiť o to, aby umiestnenie dieťaťa do starostlivosti v inej krajine uskutočňovali príslušné úrady alebo orgány.

(V krajinách, kde sa adopcia uznáva alebo je dovoľená, musí sa uskutočňovať iba v záujme dieťaťa a na základe súhlasu príslušných orgánov a pri zabezpečení záruk pre postavenie dieťaťa.)

Článok 22

UTEČENECKÉ DETI

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby dieťa žiadajúce o postavenie utečenca alebo, ktoré je v súlade s platným medzinárodným alebo vnútroštátnym právom a postupom považované za utečenca, či už je v sprievode svojich rodičov, iných osôb alebo bez sprievodu, dostalo potrebnú ochranu a humanitárnu pomoc pri využívaní práv stanovených týmto dohovorom a inými dokumentmi v oblasti medzinárodného humanitárneho práva a ľudských práv, kde sú uvedené štáty zmluvnými stranami.

2. Za týmto účelom majú štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, rozvíjať podľa uváženia spoluprácu v úsilí Spojených národov a iných príslušných medzivládnych alebo nevládných organizácií, spolupracujúcich so Spojenými národmi pri ochrane a pomoci takýmto deťom a pri vyhľadávaní rodičov alebo iných členov rodiny dieťaťa - utečenca, s cieľom získať informácie potrebné pre jeho opätovné spojenie s rodinou. Ak nie je možné nájsť rodičov alebo iných členov rodiny, musí sa dieťaťu poskytnúť rovnaká ochrana ako inému dieťaťu trvale a prechodne zbavenému svojej rodiny, ako to stanovuje tento Dohovor.

(Utečeneckému dieťaťu alebo dieťaťu, ktoré sa usiluje o status utečenca, sa musí poskytovať zvláštna ochrana. Povinnosťou štátu je spolupracovať s kompetentnými organizáciami, ktoré poskytujú takúto ochrannú pomoc.)

Článok 23

POSTIHNUTÉ DETI

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú, že duševne alebo telesne postihnuté dieťa má žiť plnohodnotný a riadny život v podmienkach zabezpečujúcich dôstojnosť, podporujúcich sebadôveru a umožňujúcich aktívnu účasť dieťaťa v spoločnosti.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo postihnutého dieťaťa na zvláštnu starostlivosť. V závislosti od rozsahu existujúcich zdrojov musia oprávnenému dieťaťu a osobám, ktoré sa oň starajú, poskytnúť podporu a pomoc, o ktorú sú požiadané a ktorá zodpovedá stavu dieťaťa a situácii rodičov alebo iných osôb, ktoré sa starajú o dieťa.

3. S uznaním zvláštnych potrieb postihnutého dieťaťa sa pomoc, v súlade s ods. 2 tohto článku musí poskytovať podľa možnosti bezplatne, s ohľadom na finančné zdroje rodičov alebo iných osôb, ktoré sa o dieťa starajú. Pomoc musí byť určená na zabezpečenie skutočného prístupu postihnutého dieťaťa ku vzdelaniu, profesionálnej príprave, zdravotnej a rehabilitačnej starostlivosti, príprave na zamestnanie a oddychu spôsobom, ktorý vedie k dosiahnutiu najúplnejšieho možného zapojenia do spoločnosti a individuálneho rozvoja dieťaťa, vrátane jeho kultúrneho a duchovného rozvoja.

4. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia v duchu medzinárodnej spolupráce podporovať výmenu príslušných informácií v oblasti preventívnej zdravotníckej starostlivosti a medicínskeho, psychologického a funkčného liečenia v prípade postihnutých detí, vrátane rozširovania a prístupu k informáciám týkajúcich sa metód rehabilitačnej výchovy a profesionálnej prípravy na to, aby signatárske štáty Dohovoru mohli zlepšovať svoje možnosti a znalosti a prehlbovať tak svoje skúsenosti v týchto oblastiach. V tomto smere sa berie zvláštny ohľad na potreby rozvojových krajín.

(Postihnuté dieťa má právo na špeciálnu starostlivosť, vzdelanie a prípravu, aby mohlo dosiahnuť čo najväčšiu samostatnosť a aby mohlo viesť plnohodnotný a aktívny život v spoločnosti.)

Článok 24

ZDRAVIE A ZDRAVOTNÍCKE SLUŽBY

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu a na využívanie liečebných a rehabilitačných zariadení. Musia sa usilovať, aby žiadne dieťa nebolo zbavené svojho práva na prístup k takýmto zdravotníckym službám.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia sledovať úplné vykonávanie tohto práva a predovšetkým prijímať potrebné opatrenia:

a/ pre znižovanie dojčenskej a detskej úmrtnosti,

b/ pre zabezpečenie nevyhnutnej lekárskej pomoci a zdravotníckej starostlivosti pre všetky deti, s dôrazom na základnú lekársku starostlivosť,

c/ pre odstránenie chorôb a podvýživy tiež v rámci základnej lekárskej starostlivosti, okrem iného tiež prostredníctvom poskytovanej technológie a prostredníctvom poskytovanej dostatočnej hodnotnej potravy a pitnej vody, pričom je treba brať ohľad na nebezpečenstvá a riziká znečistenia životného prostredia,

d/ pre poskytovanie primeranej starostlivosti matkám pred a po pôrode,

e/ pre zabezpečenie, aby všetky zložky spoločnosti, predovšetkým rodičia a deti boli informovaní o zdraví a detskej výžive, o výhodách dojčenia, o hygiene, sanitárnych podmienkach prostredia detí a o predchádzaní úrazov a aby mali prístup k vzdelaniu a boli podporovaní pri využívaní týchto základných znalostí,

f/ pre rozvoj preventívnej zdravotníckej služby a poradenskej služby pre rodičov a rozvoj výchovy k plánovanému rodičovstvu a služieb.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky účinné a vhodné opatrenia na odstránenie všetkých zaužívaných postupov, ktoré škodia zdraviu detí.

4. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú, že budú podporovať medzinárodnú spoluprácu za účelom postupného dosiahnutia plného vykonávania práva uznaného v tomto článku. V tejto súvislosti sa musí brať zvláštny ohľad predovšetkým na potreby rozvojových krajín.

(Dieťa má právo na najlepší zdravotný stav a prístup k zdravotníckym službám najvyššieho štandardu. Štát musí klásť zvláštny dôraz na ustanovenia o základnej a preventívnej starostlivosti, verejnej zdravotnej výchove a na znižovanie detskej úmrtnosti. Štát musí podporovať medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti a zabezpečiť, aby žiadne dieťa nemalo zamedzený prístup k efektívnej zdravotníckej službe.)

Článok 25

PRAVIDELNÁ KONTROLA UMIESTNENIA

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa umiestneného do náhradného zariadenia za účelom starostlivosti, ochrany alebo liečenia jeho telesného alebo duševného zdravia, na pravidelné hodnotenie zaobchádzania s dieťaťom a všetkých ďalších okolností spojených s jeho umiestnením.

(Dieťa, ktoré štát umiestnil do náhradného zariadenia z dôvodu starostlivosti, ochrany alebo liečenia, má právo na pravidelnú kontrolu zaobchádzania s ním.)

Článok 26

SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia uznávať právo každého dieťaťa na výhody sociálneho zabezpečenia vrátane sociálneho poistenia a musí prijímať nevyhnutné opatrenia na dosiahnutie plného výkonu tohto práva v súlade s vnútroštátnym právom.

2. Tieto výhody sa musia podľa situácie poskytovať s ohľadom na zdroje a možnosti dieťaťa a osôb, ktoré sa oň starajú, ako aj s ohľadom na akékoľvek ďalšie hľadiská spojené so žiadosťou o poskytovanie týchto výhod, podanú dieťaťom alebo v jeho prospech.

(Dieťa má právo využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia.)

Článok 27

ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na životnú úroveň potrebnú pre jeho telesný, duševný, mravný a sociálny rozvoj.

2. Rodičia alebo iné osoby, ktoré sa o dieťa starajú, majú prvoradú zodpovednosť za zabezpečenie životných podmienok nevyhnutných pre jeho rozvoj.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, v súvislosti s podmienkami daného štátu a v rámci svojich možností musia prijať potrebné opatrenia za účelom poskytnutia pomoci rodičom a iným osobám, ktoré sa starajú o dieťa, pre vykonávanie tohto práva a v prípade potreby musia poskytovať materiálnu pomoc a podporovať programy, predovšetkým v súvislosti so zabezpečením potravín, oblečenia a bývania.

4. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky nevyhnutné opatrenia pre udržanie starostlivosti o dieťa zo strany rodičov alebo iných osôb, ktoré zaň nesú finančnú zodpovednosť, či už na území signatárskeho štátu alebo v zahraničí.

Predovšetkým v prípadoch, keď osoby, ktoré nesú za dieťa finančnú zodpovednosť, žijú v inom štáte než dieťa, majú signatárske štáty sprístupniť medzinárodné dohody alebo uzatváranie takýchto dohôd a tiež musia prijímať iné vhodné opatrenia.

(Každé dieťa má právo na zabezpečenie životnej úrovne, primeranej jeho telesnému, duševnému, duchovnému, morálnemu a sociálnemu rozvoju. Rodičia majú prvoradú povinnosť zabezpečiť dieťaťu primeranú životnú úroveň. Povinnosťou štátu je zabezpečiť, aby sa táto povinnosť plnila a mohla plniť. Zodpovednosť štátu môže zahŕňať materiálnu pomoc rodičom a ich deťom.)

Článok 28

VZDELÁVANIE

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na vzdelanie a za účelom postupného naplňovania tohto práva a pri rešpektovaní rovnakých možností, musia predovšetkým:

a/ zaviesť pre všetkých bezplatné a povinné vzdelanie,

b/ podporovať rozvoj rôznych foriem stredného vzdelania, zahrňujúce všeobecné a odborné vzdelanie. Sprístupniť ho každému dieťaťu a prijímať iné súvisiace opatrenia, ako je zavádzanie bezplatného vzdelania a v prípade potreby poskytovanie finančnej podpory,

c/ sprístupniť všetkými vhodnými prostriedkami vysokoškolské vzdelanie pre všetkých podľa schopnosti,

d/ sprístupniť všetkým deťom informácie a poradenskú službu v oblasti vzdelania a odbornej prípravy na povolanie,

e/ prijímať opatrenia na podporu pravidelnej školskej dochádzky a zníženia počtu detí, ktoré nedokončia školskú dochádzku.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky potrebné opatrenia pre to, aby sa disciplína na školách zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a v súlade s týmto dohovorom.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia rozvíjať a podporovať medzinárodnú spoluprácu v záležitostiach týkajúcich sa vzdelania, predovšetkým s cieľom prispieť k odstraňovaniu nevedomosti a negramotnosti vo svete a uľahčiť prístup k vedeckotechnickým poznatkom a moderným metódam výučby. V súvislosti s tým sa musí brať zvláštny ohľad na rozvojové krajiny.

(Dieťa má právo na vzdelanie a povinnosťou štátu je zabezpečiť, aby bolo základné vzdelanie bezplatné a povinné, podporovať rôzne formy stredného vzdelania dostupného pre každé dieťa a sprístupniť vysokoškolské vzdelanie pre všetkých podľa kapacity. Disciplína v

školách musí byť v súlade s právami dieťaťa a jeho dôstojnosťou. Štát sa musí zapájať do medzinárodnej spolupráce pri uplatňovaní týchto práv.)

Článok 29

CIELE VÝCHOVY

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru súhlasia, že výchova dieťaťa musí smerovať k:

a/ rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a rozumových a fyzických schopností v čo najväčšej miere,

b/ výchove na posilňovanie úcty k ľudským právam a základným slobodám a tiež k zásadám zakotveným v Charte Spojených národov,

c/ výchove zameranej na posilňovanie úcty k rodičom dieťaťa, kultúrnej svojbytnosti, jazyku a národným hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije, krajine svojho pôvodu a civilizáciám odlišným od svojej vlastnej,

d/ príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu mieru, porozumenia, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu,

e/ výchove zameranej na posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu.

(Výchova musí smerovať k rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a duševných schopností v najväčšom rozsahu. Výchova musí pripraviť dieťa na aktívny život v dospelosti v slobodnej spoločnosti a zdôrazňovať rešpekt rodičov dieťaťa, jeho vlastnú kultúrnu identitu, jazyk a hodnoty a kultúrny pôvod a hodnoty ostatných.)

Článok 30

DETI NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN ALEBO DOMORODÉHO PÔVODU

V tých štátoch, kde existujú etnické, náboženské alebo jazykové menšiny alebo osoby domorodého pôvodu, nesmie byť dieťaťu, ktoré patrí k takejto menšine alebo domorodému obyvateľstvu, odopierané právo spoločne s príslušníkmi svojej skupiny používať vlastnú kultúru, vyznávať a vykonávať vlastné náboženstvo a používať svoj vlastný jazyk.

(Deti národnostných menšín a domorodého obyvateľstva majú právo používať svoju vlastnú kultúru a vykonávať svoje vlastné náboženstvo a používať jazyk.)

Článok 31

VOENÝ ČAS, REKREÁCIA A KULTÚRNA ČINNOSŤ

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na oddych a voľný čas, na účasť v hrách a oddychovej činnosti zodpovedajúcej jeho veku, ako i na slobodnú účasť v kultúrnom živote a umeleckej činnosti.

2. Signatárske štáty Dohovoru musia rešpektovať a podporovať právo dieťaťa na všestrannú účasť v kultúrnom a umeleckom živote, podporovať ustanovenia o vhodných a rovnocenných príležitostiach v oblasti kultúrnej, umeleckej, oddychovej činnosti a využívání voľného času.

(Dieťa má právo na oddych, hry a účasť na kultúrnom živote a umeleckých aktivitách.)

Článok 32

DETSKÁ PRÁCA

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na ochranu pred hospodárskym vykorisťovaním a pred vykonávaním akejkoľvek práce, ktorá môže byť pre dieťa nebezpečná alebo brániť jeho vzdelávaniu, alebo ktorá by škodila zdraviu dieťaťa alebo jeho telesnému, duševnému, duchovnému, mravnému alebo sociálnemu rozvoju.

2. Zmluvné štáty musia prijať zákonodarné, administratívne, sociálne a výchovné opatrenia pre zabezpečenie uplatňovania tohto článku. Za týmto účelom a s ohľadom na príslušné ustanovenia iných medzinárodných dokumentov signatárske krajiny musia predovšetkým:

a/ stanoviť najnižšiu vekovú hranicu alebo hranice pre vstup do zamestnania,

b/ stanoviť zodpovedajúcu úpravu pracovnej doby a podmienok zamestnania,

c/ stanoviť príslušnú penalizáciu alebo iné sankcie pre účinné zabezpečenie uplatňovania tohto článku.

(Dieťa má právo na ochranu pred prácou, ktorá ohrozuje jeho zdravie, výchovu alebo rozvoj. Štát musí stanoviť najnižšiu vekovú hranicu pre vstup do zamestnania a určiť pracovné podmienky.)

Článok 33

KONZUMOVANIE DROG

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky príslušné opatrenia vrátane zákonodarných, administratívnych, sociálnych a kultúrnych opatrení na ochranu detí pred nezákonným užívaním narkotických a psychotropných látok definovaných príslušnými medzinárodnými zmluvami a na zabránenie využívania detí pri nezákonnej výrobe a obchodovaní s týmito látkami.

(Dieťa má právo na ochranu pred používaním narkotík a psychotropných látok a pred zapojením do ich výroby a distribúcie.)

Článok 34

SEXUÁLNE ZNEUŽÍVANIE

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú chrániť dieťa pred všetkými normami sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania. Za týmto účelom prijímajú predovšetkým nevyhnutné vnútroštátne, dvojstranné a mnohostranné opatrenia, aby zabránili:

a/ zvädzaniu alebo donucovaniu detí k akejkoľvek nezákonnej sexuálnej činnosti,

b/ vykorisťovaniu a zneužívaniu detí na prostitúciu alebo na iné nezákonné sexuálne praktiky,

c/ vykorisťovaniu a zneužívaniu detí pre pornografiu a pornografické materiály.

(Štát musí chrániť dieťa pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním, vrátane prostitúcie a pornografie.)

Článok 35

PREDAJ, ÚNOS A OBCHODOVANIE

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky príslušné vnútroštátne, dvojstranné a mnohostranné opatrenia, aby zabránili únosu detí, ich predávaniu a obchodovaniu s nimi za akýmkoľvek účelom a v akejkoľvek forme.

(Povinnosťou štátu je urobiť všetko pre to, aby zabránil predaju detí, obchodovaniu a ich únosom.)

Článok 36

INÉ FORMY VYKORISŤOVANIA

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia chrániť dieťa pred všetkými ostatnými formami vykorisťovania, ktoré akýmkoľvek spôsobom škodia blahu dieťaťa. *(Dieťa má právo na ochranu pred všetkými formami vykorisťovania, ktoré akýmkoľvek spôsobom škodia jeho blahu a nie je uvedené v článkoch 32, 33, 34 a 35.)*

Článok 37

MUČENIE A ZBAVENIE SLOBODY

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia zabezpečiť, že:

a/ žiadne dieťa nesmie byť vystavené mučeniu alebo inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu či trestaniu. Za trestné činy spáchané osobami mladšími ako osemnásť rokov, nesmie byť uložený trest smrti a trest odňatia slobody na doživotie bez možnosti prepustenia na slobodu,

b/ žiadne dieťa nesmie byť nezákonne alebo svojvoľne zbavené slobody. Zatknutie, zadržanie alebo uväznenie dieťaťa musí prebehnúť v súlade so zákonom a musí sa využívať iba ako krajné opatrenie a na najkratšiu nutnú dobu,

c/ s každým dieťaťom zbaveným slobody sa musí zaobchádzať s ľudskosťou a úctou k prirodzenej dôstojnosti ľudskej bytosti a spôsobom, ktorý berie do úvahy potreby osoby daného veku. Každé dieťa zbavené slobody musí byť predovšetkým umiestnené oddelene od dospelých, s výnimkou prípadu, kedy neoddelenie od dospelých je v jeho najlepšom záujme a až na výnimočné okolnosti musí mať právo udržiavať styk so svojou rodinou písomne a pri návštevách,

d/ každé dieťa zbavené slobody musí mať právo okamžitého dovolania sa právnej alebo inej zodpovedajúcej pomoci, ako aj právo odvolávať sa na nezákonnosť zbavenia svojej slobody pred súdom alebo iným právomocným, nezávislým a nestranným orgánom a právo na okamžité rozhodnutie v prípade každého takéhoto postupu.

(Žiadne dieťa nesmie byť vystavené mučeniu, krutému zaobchádzaniu alebo trestaniu, nezákonnému uväzneniu alebo zbaveniu slobody. Trestanie i doživotné uväznenie sú zakázané pre trestné činy spáchané osobami mladšími ako 18 rokov. Každé dieťa zbavené slobody musí byť oddelené od dospelých okrem prípadov, keď je to v jeho najlepšom záujme. Dieťa, ktoré je zadržané, musí dostať právnu a inú pomoc a musí byť umožnený aj styk s rodinou.)

Článok 38

OZBROJENÉ KONFLIKTY

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať a zabezpečovať dodržiavanie noriem medzinárodného humanitárneho práva, ktoré sa na nich vzťahujú v prípade ozbrojených konfliktov a ktoré sa dotýkajú dieťaťa.

2. Signatárske štáty Dohovoru musia prijať všetky realizovateľné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa osoby, ktoré nedosiahli vek pätnásť rokov, priamo nezúčastňovali bojových akcií.

3. Členské krajiny Dohovoru nesmú povolávať do svojich ozbrojených síl osoby mladšie ako pätnásť rokov. Pri povolávaní do ozbrojených síl tých osôb, ktoré dosiahli vek pätnásť rokov ale ktoré sú mladšie ako osemnásť rokov, platí zásada prijímať prednostne osoby, ktoré sú staršie.

4. V súlade so svojimi záväzkami podľa medzinárodného humanitárneho práva na ochranu civilného obyvateľstva počas ozbrojených konfliktov, štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia prijať všetky realizovateľné opatrenia na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o deti, ktorých sa ozbrojený konflikt dotýka.

(Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, musia prijať všetky realizovateľné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že deti mladšie ako pätnásť rokov sa nebudú priamo zúčastňovať v bojových akciách. Žiadne dieťa mladšie ako 15 rokov nesmie byť povolane do

ozbrojených síl. Štáty musia tiež zabezpečiť ochranu a starostlivosť o deti, ktorých sa ozbrojený konflikt dotkne, podľa príslušných medzinárodných zákonov.)

Článok 39

REHABILITAČNÁ STAROSTLIVOSŤ

Signatárske štáty tohto Dohovoru musia prijať všetky potrebné opatrenia na podporu telesného a duševného zotavenia a sociálnej reintegrácie dieťaťa, ktoré sa stalo obeťou akejkoľvek formy zanedbávania, vykorisťovania alebo zneužívania, mučenia alebo inej formy krutého, neľudského alebo ponižujúceho konfliktu. Takéto zotavenie alebo reintegrácia sa musia uskutočňovať v prostredí, ktoré podporuje zdravie, sebaúctu a dôstojnosť dieťaťa. *(Štát má povinnosť zabezpečiť, aby bola deťom, ktoré sa stali obeťami konfliktov, mučenia, zanedbávania, zlého zaobchádzania alebo vykorisťovania, poskytnutá potrebná starostlivosť pre zotavenie a sociálnu reintegráciu.)*

Článok 40

ADMINISTRÁCIA SPRAVODLIVOSTI PRE MLADISTVÝCH

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa obvineného, obžalovaného, alebo uznaného vinným z porušenia trestného práva na také zaobchádzanie, ktoré je v súlade s podporou zmyslu dieťaťa pre dôstojnosť a česť, ktoré posilňuje úctu dieťaťa k ľudským právam a základným slobodám iných a berie ohľad na vek dieťaťa a napomáha jeho reintegrácii, aby mohlo zaujať konštruktívnu pozíciu v spoločnosti.

2. Za týmto účelom a s ohľadom na príslušné ustanovenia medzinárodných právnych dokumentov musia štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru zabezpečiť predovšetkým, aby:

a/ žiadne dieťa nebolo obvinené, obžalované alebo uznané za vinné z porušenia trestného práva za konanie alebo opomenutie, ktoré neboli zakázané vnútroštátnym alebo medzinárodným právom v dobe, keď k nim došlo,

b/ každé dieťa obvinené alebo obžalované z porušenia trestného práva, malo prinajmenšom tieto nasledujúce záruky:

I/ aby bolo považované za nevinné až do doby, keď je podľa zákona dokázaná vina,

II/ aby bolo okamžite a priamo, v nutných prípadoch prostredníctvom svojich rodičov alebo zákonného zástupcu, informované o obvineniach vznášaných proti nemu a malo pri príprave a pri uplatnení svojej obhajoby právnu alebo inú potrebnú pomoc,

III/ aby o jeho záležitosti bez odkladu rozhodol právomocný, nezávislý a nestranný organ alebo súdny orgán v spravodlivom procese v súlade so zákonom v prítomnosti právneho zástupcu alebo inej zodpovednej osoby a v prítomnosti jeho rodičov alebo zákonných zástupcov, okrem prípadov, kedy by sa zvažilo, že ich prítomnosť, predovšetkým s ohľadom na vek a situáciu dieťaťa, nie je v jeho najlepšom záujme,

IV/ aby nebolo nútené vypovedať alebo priznať vinu, aby sa mohlo zoznámiť s výpoveďami svedkov buď priamo alebo prostredníctvom iných a aby bola zabezpečená rovnoprávna účasť svedkov obhajoby a hodnotenia ich výpovedí,

V/ ak bolo rozhodnuté, že sa dieťa previnilo proti trestnému zákonu, aby toto rozhodnutie, ako aj akékoľvek rozhodnutia v dôsledku toho prijaté, boli v súlade so zákonom

preskúmateľné vyšším právomocným, nezávislým a nestranným alebo súdnym orgánom,

VI/ aby bola poskytnutá bezplatná pomoc tlmočníka, ak dieťa nerozumie používanému jazyku alebo nehovorí týmto jazykom,

VII/ aby bolo plne uznané jeho súkromie vo všetkých štádiách jeho prejednávania.

3. Signatárske štáty Dohovoru sa musia snažiť vypracovať zákony a postupy a vybudovať orgány a inštitúcie určené pre deti obvinené, obžalované alebo uznané vinnými z porušenia trestného práva a predovšetkým:

a/ stanoviť najnižšiu vekovú hranicu, pred dosiahnutím ktorej sa deti považujú za nespôsobilé porušiť trestné právo,

b/ v prípade potreby prijať opatrenia pre zaobchádzanie s takýmito deťmi bez použitia súdneho postupu za predpokladu úplného dodržiavania ľudských práv a právnych záruk.

4. Je nevyhnutnou vytvárať rôzne záruky, ako je opatrovateľská služba, ustanovenia o poradenstve a dozore, konzultatívne služby, zavedenie skúšobnej lehoty, náhradnej starostlivosti, programy vzdelávania a prípravy na povolanie a iné formy mimouštavnej starostlivosti za účelom zabezpečenia takého zaobchádzania s deťmi, ktoré zodpovedá ich blahu, ako aj ich pomerom a spáchanému deliktu.

(Dieťa, ktoré sa dostalo do konfliktu so zákonom, má právo na také zaobchádzanie, ktoré podporuje jeho zmysel pre dôstojnosť a vážnosť, berie do úvahy vek dieťaťa a smeruje k jeho znovuzачleneniu spoločnosti. Dieťa má právo na základné záruky, ako aj právnu a inú pomoc pre svoju obhajobu. Všade tam, kde je to možné, musí byť vylúčené súdne pojednávanie a uväznenie.)

Článok 41

REŠPEKTOVANIE VYŠŠÍCH NORIEM

Nič v tomto Dohovore sa nesmie dotýkať ustanovení, ktoré vo väčšej miere napomáhajú realizácii práv dieťaťa a ktoré môžu byť obsiahnuté v:

a/ právnom poriadku štátu, ktorý je tu zmluvnou stranou,

b/ medzinárodnom práve, ktoré je pre takýto štát záväzné.

(Akékoľvek normy uvedené v národnom alebo medzinárodnom práve, vzťahujúce sa na dieťa, ktoré sú vyššie ako tie, ktoré sú vyššie uvedené v tomto Dohovore, sa musia vždy dodržiavať.)

ČASŤ II

Článok 42

PLNENIE A ZÁVÄZNOSŤ

Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú, že budú využívať zodpovedajúce princípy a ustanovenia tohto Dohovoru, vhodným a aktívnym spôsobom tak u dospelých ako aj u detí.

Článok 43

1. Za účelom zisťovania pokroku dosiahnutého signatárskymi štátmi pri plnení záväzkov prijatých týmto Dohovorom, sa zakladá Výbor pre práva dieťaťa, ktorý bude vykonávať nižšie uvedené funkcie.

2. Výbor sa skladá z desiatich členov vysokého morálneho kreditu a uznávaných odborníkov v oblasti, ktorej sa Dohovor dotýka. Členovia výboru sa volia zo štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, občania budú vykonávať túto funkciu ako súkromné osoby, pričom sa bude brať ohľad na spravodlivé zemepisné rozdelenie a na zastúpenie hlavných právnych systémov.

3. Členovia výboru sú volení tajným hlasovaním zo zoznamov navrhnutých štátmi ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru. Každý štát, ktorý je tu zmluvnou stranou, môže zo svojich občanov menovať jednu osobu.

4. Prvé voľby do Výboru sa musia konať najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy nadobudne platnosť tento Dohovor a potom každé dva roky. Najneskôr štyri mesiace pred dňom konania každých volieb musí generálny tajomník Spojených národov listom vyzvať signatárske štáty, aby do dvoch mesiacov predložili svoje návrhy. Generálny tajomník potom pripraví zoznam všetkých takto navrhnutých osôb v abecednom poriadku a s uvedením štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru.

5. Voľby sa musia konať na zasadaní štátov, ktoré sú tu zmluvnými stranami, ktoré zvolal generálny tajomník do sídla Spojených národov. Na týchto zasadaniach, na ktorých dve tretiny štátov, ktoré sú tu zmluvnými stranami, tvoria kvórum, sú zvolené do výboru tie osoby, ktoré dostanú najväčší počet hlasov prítomných a hlasujúcich zástupcov signatárskych štátov.

6. Členovia výboru sú volení na obdobie štyroch rokov. Vystupujúceho člena je možné zvoliť iba vtedy, ak je znovu navrhnutý. Funkčné obdobie piatich členov výboru zvolených v prvých voľbách uplynie na konci druhého roku, okamžite po prvých voľbách predseda vyžrebuje na zasadaní mená týchto piatich členov.

7. Ak člen výboru zomrie alebo odstúpi alebo oznámi, že z akéhokoľvek dôvodu nemôže ďalej plniť svoje povinnosti vo výbore, štát, ktorý je zmluvnou stranou tohto Dohovoru a ktorý ho navrhol, vymenuje iného svojho občana, ktorý so súhlasom výboru bude vykonávať funkciu do konca funkčného obdobia.

8. Výbor musí vypracovať vlastný rokovací poriadok.

9. Výbor volí svojich funkcionárov na obdobie dvoch rokov.

10. Zasadania výboru sa za normálnych okolností musia konať v sídle Spojených národov alebo na inom vyhovujúcom mieste, ktoré určí výbor. Výbor sa schádza pravidelne raz za rok. Dobu trvania zasadania určujú a v prípade potreby kontrolujú štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, na svojom zasadnutí, so súhlasom Valného zhromaždenia.

11. Generálny tajomník Spojených národov zabezpečí personál a zariadenia potrebné pre účinné vykonávanie funkcie Výboru podľa tohto Dohovoru.

12. So súhlasom Valného zhromaždenia dostanú členovia Výboru vytvoreného podľa tohto Dohovoru, odmenu z prostriedkov Spojených národov za podmienok, o ktorých rozhodne Valné zhromaždenie.

Článok 44

1. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru sa zaväzujú, že budú Výboru predkladať, prostredníctvom generálneho tajomníka Spojených národov, správy o opatreniach prijatých na uplatňovanie práv stanovených v tomto Dohovore a o pokroku, ktorý sa dosiahol pri uplatňovaní týchto práv:

a/ do dvoch rokov, keď nadobudol Dohovor platnosť v štátoch, ktoré sú tu zmluvnými stranami,

b/ potom každých päť rokov.

2. V právach vypracovaných podľa tohto článku sa musí poukázať na prípadné ťažkosti a skutočnosti, ktoré ovplyvňujú mieru plnenia povinností podľa tohto Dohovoru. Správy musia tiež obsahovať informácie dostatočné na to, aby bol zabezpečený úplný prehľad Výboru o uplatňovaní Dohovoru v príslušnej krajine.

3. Štát, ktorý je zmluvnou stranou, ktorý predložil Výboru komplexnú úvodnú správu, nemusí v nasledujúcich správach predložených v súlade s odstavcom 1, písm. B/ opakovať základné informácie už uvedené.

4. Výbor môže od štátov, ktoré sú tu zmluvnými stranami, požadovať ďalšie informácie, dôležité pre uplatňovanie Dohovoru.

5. Výbor musí, prostredníctvom Hospodárskej a sociálnej rady, predkladať Valnému zhromaždeniu Spojených národov každé dva roky správu o svojej činnosti.

6. Štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia svoje správy sprístupniť širokej verejnosti vo vlastnej krajine.

Článok 45

Za účelom zabezpečenia účinného uplatňovania Dohovoru a podpory medzinárodnej spolupráce v oblasti upravenej týmto Dohovorom:

a/ špecializované organizácie, Detský fond OSN a iné orgány Spojených národov, majú právo zúčastňovať sa na rokovaníach o uplatňovaní tých ustanovení tohto Dohovoru, ktoré spadajú

do oblasti ich činnosti. Výbor môže podľa uváženia vyzvať špecializované organizácie, Detský fond OSN a iné kompetentné orgány, aby poskytovali rozsiahlu pomoc pri uplatňovaní Dohovoru v oblastiach spadajúcich do ich činnosti. Výbor môže vyzvať špecializované organizácie, Detský fond OSN a iné orgány Spojených národov, aby predložili správy o uplatňovaní Dohovoru v oblastiach spadajúcich do ich činnosti,

b/ Výbor musí podľa svojho vlastného zváženia postúpiť špecializovaným organizáciám, Detskému fondu OSN a iným kompetentným orgánom, správy od signatárskych štátov obsahujúce požiadavku alebo poukazujúce na potrebu technickej rady alebo pomoci, spolu s prípadnými poznámkami a návrhmi Výboru, týkajúcimi sa týchto požiadaviek alebo oznámení,

c/ Výbor môže odporučiť Valnému zhromaždeniu, aby požiadalo generálneho tajomníka preskúmať špecifické otázky, ktoré súvisia s právami dieťaťa,

d/ Výbor môže predkladať návrhy a všeobecné odporúčania na základe informácií získaných podľa článkov 44 a 45 tohto Dohovoru. Takéto návrhy a všeobecné odporúčania sa musia postúpiť príslušnému signatárskemu štátu a oznámiť Valnému zhromaždeniu spolu s prípadnými pripomienkami štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru.

ČASŤ III

Článok 46

Tento Dohovor je otvorený k podpisu pre všetky krajiny.

Článok 47

Tento Dohovor podlieha ratifikácii. Ratifikačné listiny musia byť uložené u generálneho tajomníka Spojených národov.

Článok 48

Tento Dohovor zostáva otvorený prístupu pre všetky krajiny. Listiny o prístupe musia byť uložené u generálneho tajomníka Spojených národov.

Článok 49

1. Tento Dohovor nadobudne platnosť na tridsiaty deň odo dňa uloženia dvadsiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe u generálneho tajomníka Spojených národov.
2. Pre každý štát, ktorý Dohovor ratifikoval alebo k nemu pristúpil po uložení dvadsiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, nadobudne Dohovor platnosť na tridsiaty deň po uložení jeho ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

Článok 50

1. Ktorýkoľvek štát, ktorý je zmluvnou stranou tohto Dohovoru, môže navrhnúť dodatok a predložiť ho generálnemu tajomníkovi Spojených národov. Generálny tajomník potom zoznámi s pozmeňovacím návrhom štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, a požiada ich, aby mu oznámili, či sú za, aby bola zvolaná konferencia signatárskych štátov, kde by sa posúdil a rozhodol návrh. V prípade, že do štyroch mesiacov po takomto oznámení sa aspoň jedna tretina štátov vysloví za takúto konferenciu, musí ju generálny tajomník zvolať pod záštitou Spojených národov. Každý pozmeňovací návrh prijatý väčšinou štátov prítomných a hlasujúcich na konferencii, musí byť predložený Valnému zhromaždeniu OSN na schválenie.
2. Zmena prijatá v súlade s odstavcom 1 tohto článku nadobudne účinnosť, ak ju schváli Valné zhromaždenie Spojených národov a ak bude prijatá dvojtretinovou väčšinou hlasov štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru.

3. Keď zmena nadobudne účinnosť, stáva sa záväznou pre signatárske štáty Dohovoru. Ostatné štáty sú naďalej viazané iba ustanoveniami tohto Dohovoru a akýmkoľvek predchádzajúcimi zmenami, ktoré prijali.

Článok 51

1. Generálny tajomník Spojených národov musí prijímať a rozoslať všetkým štátom text pripomienok, ktoré štáty uviedli pri ratifikácii alebo prístupe k Dohovoru.
2. Výhrada nezlučiteľná s predmetom a účelom tohto Dohovoru sa nepripúšťa.
3. Výhrady môžu byť kedykoľvek odvolané oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Spojených národov, ktorý musí o tom informovať všetky štáty. Takéto oznámenie nadobúda účinnosť dňom, kedy bolo doručené generálnemu tajomníkovi.

Článok 52

Signatársky štát môže tento Dohovor vypovedať písomným oznámením generálnemu tajomníkovi Spojených národov. Vypovedanie nadobudne účinnosť jeden rok odo dňa, keď bolo doručené generálnemu tajomníkovi.

Článok 53

Tento Dohovor bude uložený u generálneho tajomníka Spojených národov, ktorý je pre to určený.

Článok 54

Originál tohto Dohovoru, ktorého arabská, čínska, francúzska, ruská a španielska verzia majú rovnakú platnosť, musí byť uložený u generálneho sekretára Spojených národov. Na dôkaz toho dolupodpísaní zmocnenci, ktorí sú k tomu riadne poverení svojimi vládami, podpísali tento Dohovor.

Ustanovenia článkov 42-54 predvídajú obzvlášť:

I/ povinnosťou štátu oboznámiť s právami obsiahnutými v Dohovore tak dospelých ako aj deti.

II/ Vytvoriť Výbor pre práva dieťaťa zložený z 10 odborníkov, ktorí budú posudzovať správy štátov, ktoré podpísali Dohovor, pravidelne predkladaných dva roky po ratifikácii a potom každých päť rokov. Dohovor nadobudne účinnosť a Výbor bude zriadený potom, ako ho ratifikuje 20 štátov.

III/ Štáty, ktoré sú tu zmluvnými stranami, budú svoje správy rozširovať medzi širokou verejnosťou.

IV/ Výbor môže navrhovať, aby boli vypracované zvláštne štúdie k špecifickým otázkam týkajúcim sa práv dieťaťa a môže zoznamovať so svojim hodnotením každý účastnícky štát, ktorého sa toto hodnotenie týka, ako aj Valné zhromaždenie OSN.

V/ S cieľom „účinne podporovať uplatňovanie Dohovoru a povzbudzovať medzinárodnú spoluprácu“ budú mať špecializované organizácie OSN /ako sú ILO, WHO a UNESCO/ a UNICEF prístup na rokovania Výboru. Spoločne s ďalšími orgánmi považovanými za kompetentným, vrátane nevládných organizácií, ktoré majú konzultatívny status u OSN a orgánov OSN, ako je UNHCR, môžu predkladať naliehavé informácie Výboru a byť požiadané o radu o najoptimálnejšom uplatňovaní Dohovoru.

Čl. VIII

Záverečné ustanovenie

1. Tento školský poriadok školy bol prerokovaný na pedagogickej rade dňa 2. 9. 2024 a v Rade školy dňa 24.9. 2024. Týmto dňom aj nadobúda účinnosť.

Zamestnanci:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

V Humennom : 2. 9. 2024

Riad. ZŠ s MŠ :

.....

Príloha č. 1

**Dodatok č. 1
k Školskému poriadku**

**Základnej školy s materskou školou
Podskalka 58 , Humenné**

**ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU
SEGREGÁCIE
VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

Školský rok 2024/2025

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou prílohy školského poriadku.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.

Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”¹

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickej príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní².

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“³. *Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu 2a) a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť*

¹ Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.

² Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)

³ § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná 2b) pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voľiteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“⁴ Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálne patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového

nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania.

Postojové a hodnotové

štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru⁵.

Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.

- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán

uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR⁶.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone⁷.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov⁸.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program⁹, individuálny učebný plán¹⁰ alebo poskytnuté podporné opatrenia¹¹.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálo-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole¹². Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

Článok 3

Záverečné ustanovenie

Tento dodatok je platný v plnom rozsahu od 1. februára 2025.

V Humennom : 24. 01. 2025

Riad. ZŠ s MŠ : Mgr. Norbert Koscelník

Prerokované v pedagogickej rade dňa : 24. 01. 2025

Prerokované radou školy dňa : 26. 2. 2025